

Schoolgids 2017-2018

De Swoaistee

Openbare basisschool voor Jenaplanonderwijs

40 jaar Jenaplanonderwijs op De Swoaistee

Kiel 7
9733 EB Groningen
tel.050-3210477
directie@swoaistee.o2g2.nl
www.swoaistee.nl

Inhoudsopgave

1 De School	5
Naam en richting	5
Situering van de school	5
Schoolgrootte	5
Schoolpopulatie	6
2 De Swoaistee, een Jenaplanschool	7
Missie en Visie	7
De twintig basisprincipes	7
De zes kwaliteitskenmerken	8
De zeven essenties	9
Ieder mensenkind is uniek	10
Opvoeden is belangrijk	10
Leren is belangrijk	10
"Een rondleiding door de school"	11
Het pedagogisch klimaat	12
De stamgroepen	13
Het ritmisch weekplan	14
De vier basisactiviteiten	15
3 Onderwijs	16
Burgerschapsvorming	16
Wereldoriëntatie	16
Cultuuronderwijs	17
Nederlandse en Engelse taal	18
Reken- en wiskundeonderwijs	20
Informatie- en communicatie-technologie	20
Bewegingsonderwijs	21
Rapportage	21
De overgang naar het voortgezet onderwijs	22
4 De zorg voor kinderen	24
Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen	24
Verslaggeving	25
Ouders	25
Organisatie van specifieke zorg voor kinderen met specifieke behoeften	25
Voorzieningen	26
Samenwerking met externe instanties	26
Gedrag van kinderen	26
5 Na schooltijd	28
Tussen de middagopvang	28
Buitenschoolse opvang	28
Andere activiteiten na schooltijd	28
De Vreedzame Vensterwijk	28
6 Het team	29
Het team als stamgroep	29
De begeleiding van stagiaires	29
Professionalisering van de stamgroepleiders	29

7 De ouders/verzorgers	31
Ouderhulp	31
Het belang van de betrokkenheid van ouders	31
Informatievoorziening aan ouders	31
Medezeggenschapsraad	32
Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	32
Oudervereniging	32
Tevredenheid / klachtenregeling / vertrouwenspersoon	33
Onderwijsinspectie	34
8 Ontwikkelingen en beleid	35
Activiteiten ter verbetering van het onderwijs	35
Zorg voor de relatie school en omgeving	35
Beleidsontwikkelingen	36
9 Resultaten van het onderwijs	37
Toetsen	37
Inspectienormen	37
10 Regeling school- en vakantietijden	38
Schooltijden	38
De leerplicht	38
Ziekmelding/ongeoorloofd verzuim	39
Verzuim om andere redenen / Extra verlof	39
11 Aanmelden van nieuwe leerlingen	41
Aannamebeleid	41
PersoonsGebondenNummer (PGN)	41
De toelating van een vierjarig kind	41
De plaatsing van een ouder kind	41
De plaatsing van een kind dat specifieke zorg nodig heeft	42
12 Slotwoord	43
Verklarende woordenlijst	44
Bijlage Passend Onderwijs	46
Bijlage Gedragsprotocol	47
Aparte bijlage : Praktische schoolinformatie (zie website)	

Vooraf

Dit is de **Schoolgids** van de openbare basisschool voor Jenaplanonderwijs De Swoaistee. Deze schoolgids is bestemd voor ouders/verzorgers van onze kinderen, voor diegenen die hun kind willen aanmelden bij De Swoaistee en voor anderen die interesse hebben in onze school. In deze Schoolgids wordt een beeld geschetst van wat we met onze school voor hebben, wat voor ons belangrijke uitgangspunten zijn en hoe we daar in de praktijk gestalte aan geven.

Wanneer u voor de schoolkeuze van uw kind staat en u wilt uw kind aanmelden bij onze school, dan kunt u een afspraak maken voor een persoonlijk gesprek. Naast het gesprek krijgt u dan een rondleiding door de school, zodat u ook in de praktijk kunt zien hoe het onderwijs op De Swoaistee vorm krijgt. In dit gesprek is het tevens mogelijk om verder in te gaan op individuele vragen. U kunt een afspraak maken met Jacobien van den Hoofdakker: 050-3210477 (j.vanden.hoofdakker@o2g2.nl).

Wanneer u uw kind (of kinderen) al op onze school heeft zitten, zullen veel zaken al bij u bekend zijn. In deze gids staat alles nog eens overzichtelijk op een rij.

De praktische informatie vindt u in de jaarlijkse bijlage van onze schoolgids. Hierin kunt u vinden wanneer de kinderen naar school moeten en wanneer er vakanties en margedagen zijn, maar ook praktische informatie over bijvoorbeeld bewegingsonderwijs en overblijven.

Het is goed om op deze plek te vermelden dat er nog andere bronnen zijn waaruit u informatie over de school kunt halen.

Denk hierbij aan de website van ons schoolbestuur (www.o2g2.nl), de onderwijsinspectie (www.onderwijsinspectie.nl) of de PO-Raad (www.scholenopdekaart.nl).

Actuele informatie wordt aan de ouders/verzorgers doorgegeven via het tweewekelijkse digitale **Swoaistee Journaal** of via berichten op **Mijn School**. De Journaals kunt u ook vinden op onze website www.swoaistee.nl

In het **Schoolplan 2015-2019** staat ook een groot aantal onderwijsinhoudelijke zaken beschreven. Tevens vermeldt het Schoolplan de veranderingsonderwerpen waaraan de school in deze periode werkt. In de **Jaarplannen** wordt beschreven welke zaken we op korte termijn willen verbeteren of invoeren.

In het Schoolplan is als bijlage ook het Schoolondersteuningsprofiel opgenomen. Hierin staat beschreven hoe wij omgaan met de ondersteuning aan kinderen in het algemeen en met de specifieke ondersteuning aan die kinderen die dat nodig hebben.

Algemene informatie over het Jenaplanonderwijs is op school aanwezig. Veel is te lezen op www.jenaplan.nl

Wij hopen dat veel van uw vragen beantwoord worden door de informatie in deze schoolgids. Blijft u na het lezen van deze schoolgids nog wel met vragen zitten of mist u informatie over bepaalde onderwerpen, laat het ons dan weten. Met uw op- en aanmerkingen verhoogt u de kwaliteit van de volgende schoolgids.

Kor Posthumus,
directeur.

1 De School

• Naam en richting • Situering • Schoolgrootte • Schoolpopulatie •

Naam en richting

De naam van onze school is:

Openbare basisschool voor Jenaplanonderwijs '**De Swoaistee**'

Adres:

Kiel 7

9733 EB Groningen

TEL. 050-3210477

E-MAIL directie@swoaistee.o2g2.nl

WEBSITE www.swoaistee.nl

In de wijk Lewenborg, waar de school staat, zijn veel straten en gebouwen vernoemd naar begrippen uit de scheepvaart. 'Swoaistee' is Gronings voor zwaaiplaats, een plek waar boten kunnen draaien.

Op onze school vindt onderwijs plaats volgens de Jenaplanprincipes, een onderwijsconcept ontwikkeld door Peter Petersen in de jaren twintig van de vorige eeuw in Jena (Duitsland). Meer hierover vindt u onder 'De Swoaistee, een Jenaplanschool'.

De Swoaistee maakt deel uit van de Stichting Openbaar Onderwijsgroep Groningen (O2G2), waarin alle openbare scholen voor basisonderwijs, speciaal (basis)onderwijs en voortgezet onderwijs in de stad Groningen samenwerken.

Voor meer informatie over het schoolbestuur of de andere scholen zie www.o2g2.nl.

Onze school maakt hierbinnen deel uit van het wijkcluster Noordoost, waarin de openbare scholen uit Beijum en Lewenborg nauw samenwerken op bijv. het gebied van Passend Onderwijs en de overgang PO – VO.

Situering van de school

De Swoaistee staat in de wijk Lewenborg in het oostelijke deel van Groningen. Deze wijk is gebouwd in de jaren zeventig. Er wonen ongeveer 15.000 mensen.

Behalve De Swoaistee zijn er nog twee andere basisscholen: De Vuurtoren (openbaar) en 't Kompas (christelijk). Daarnaast staat aan de rand van de wijk een school voor speciaal basisonderwijs: De Kimkiel (christelijk) en een grote vmbo-school met diverse schoolvestigingen: De Kluiverboom (Heyerdahlcollege, Werkmancollege, Wessel Gansfortcollege).

In een iets groter voedingsgebied werken we samen met nog twee andere openbare basisscholen: OBS de Driebond (Engelbert, Ruischerwaard) en OBS Oosterhoogebrug (Oosterhoogebrugwijk).

Schoolgrootte en schoolorganisatie

De Swoaistee telt op het moment van schrijven circa 580 kinderen, verdeeld over 23 stamgroepen in 3 bouwen.

Tweeëndertig stamgroepleiders zijn fulltime of parttime werkzaam in de stamgroepen. De directeur is volledig vrijgesteld van lesgevende taken. Hij wordt ondersteund door een locatieleider. Twee intern begeleiders zijn beiden vier dagen per week aangesteld om de stamgroepleiders te begeleiden in het ondersteunen van kinderen met een zorgbehoefte.

Hiernaast kent elke bouw een bouwcoördinator, een stamgroepleider die één dag per week is vrij geroosterd om allerlei taken te kunnen uitvoeren. We hebben één dag per week voor de taak van een brugfunctionaris in het kader van het armoedebeleid. Tenslotte worden drie stamgroepleiders dit jaar één dag per week vrij geroosterd voor het invoeren van de leerlijn digitale geletterdheid (ICT) en één stamgroepleider één dag per week voor het versterken van het Engels.

Schoolleiding, intern begeleiders en bouwcoördinatoren vormen samen het managementteam van de school.

De lessen bewegingsonderwijs van de midden- en bovenbouw worden verzorgd door docenten en studenten van het Alfa-college. Tenslotte beschikt de school over een aantal onderwijsondersteunende medewerkers (1 conciërge, 1 medewerker administratie, 1 leraarondersteuner).

Tenslotte bieden we werkervaringsplaatsen aan waardoor we het komende jaar over een extra administratieve kracht en een onderwijsassistente kunnen beschikken.

Schoolpopulatie

De Swoaistee is de afgelopen jaren van karakter veranderd. Waar voor de laatste verbouwing (2006) ouders heel bewust kozen voor het Jenaplanonderwijs is De Swoaistee door de sterke toename van het aantal kinderen meer en meer veranderd in een grote, brede wijkschool. Bij de aanmelding wordt uitgebreid stilgestaan bij de Jenaplanuitgangspunten, maar veel ouders kiezen ook op nabijheid, goede naam, sfeer op school e.d.

Lewenborg ontwikkelt zich de laatste jaren binnen de gemeente Groningen tot een aandachtswijk, met toenemende zorgen op het gebied van armoede, werkloosheid, drugsgebruik en overlast. De wijken rondom Lewenborg zorgen voor een goed tegenwicht, zodat de Swoaistee een mooie gemengde schoolpopulatie kent.

Op school zien we wel dat de sociaal-economische omstandigheden binnen de wijk veranderen. Vanuit de interne begeleiding merken we dat veel onderwijsproblematiek terug te voeren is op een combinatie van opvoedingsproblematiek en sociaal-economische omstandigheden.

Voor de pedagogische-didactische aanpak en het leerstofaanbod op school heeft dit gevolgen. We kunnen als Jenaplanschool niet meer als vanzelf uitgaan van een 'rijke opvoedingsomgeving' en we merken ook dat het aanbieden van de basisvaardigheden meer aandacht vraagt om de vereiste leeropbrengsten te behalen. Hierom hebben we de laatste jaren fors geïnvesteerd in het versterken van de pedagogisch-didactische vaardigheden van onze stamgroepleiders.

Hiernaast hebben we bewust gekozen voor het werken vanuit de opzet van de Vreedzame School en de Vreedzame Wijk.

Dit biedt een structurele basis voor het realiseren van een veilige leer- en leefomgeving.

Op deze manier kunnen we nog steeds bewust vanuit de Jenaplanprincipes werken en de kinderen een open, breed en beredeneerd vormings- en leerstofaanbod bieden.

2 De Swoaistee, een Jenaplanschool

Missie • Visie • De stamgroepen • Het pedagogisch klimaat • Het ritmisch weekplan • De vier basisactiviteiten •

Missie

In 2014 heeft de NJPV een nieuw boek uitgegeven over het Jenaplanconcept met als ondertitel : "Een school waar je leert samenleven". Die uitspraak zou al de kern van onze missie kunnen zijn. Het Jenaplanonderwijs wil nadrukkelijk een pedagogisch onderwijsconcept zijn waarin onderwijs in de 'smalle' betekenis ten dienste staat van de opvoeding in de 'brede' betekenis.

Kortom :

"Op de Swoaistee bieden we de kinderen, vanuit de onderwijskundige visie van het moderne Jenaplanonderwijs, maximale ontwikkelingsmogelijkheden. We bieden de kinderen kwalitatief hoogstaand onderwijs. We leiden de kinderen in een pedagogisch veilige en didactisch rijke leeromgeving op tot zelfverantwoordelijke en democratische burgers, die een betekenisvolle plaats in de toekomstige samenleving kunnen gaan innemen."

Visie

De Swoaistee is een Jenaplanschool. Onze school is, samen met ongeveer 225 andere scholen, lid van de Nederlandse Jenaplan Vereniging (NJPV).

Het Jenaplanconcept is ontwikkeld door de pedagoog Peter Petersen (1884-1952), die tussen 1923 en 1950 verbonden was aan de universiteitsschool in Jena. Het concept wordt in Nederland voortdurend aangepast aan de maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. Discussies en informatie over actuele zaken in het Jenaplanonderwijs vindt u in het tijdschrift Mensenkinderen, waarop u een abonnement kunt nemen. Op school kunt u het inzien.

Hieronder beschrijven we de visie op goed Jenaplanonderwijs waar De Swoaistee vanuit het Jenaplanconcept zeer aan hecht.

De twintig basisprincipes

Uitgangspunt van het onderwijs op De Swoaistee vormen de twintig basisprincipes, geformuleerd door de Nederlandse Jenaplanvereniging (de NJPV). De twintig basisprincipes zijn verdeeld in drie groepen:

- uitspraken over mensen, die gelden voor iedereen in en rond De Swoaistee, zowel kinderen als volwassenen.
- uitspraken over de samenleving die recht doet aan 'het mens-zijn'.
- uitspraken over de school zelf; hoe wij de school organiseren en hoe wij het onderwijs op De Swoaistee inhoud en vorm geven.

Deze groepen uitspraken hangen onderling samen. Als we bepaalde opvattingen over mensen hebben, zullen we ook moeten werken aan een samenleving waarin dit mens-zijn tot zijn recht kan komen.

Basisprincipes zijn niet vrijblijvend. Het zijn normen en waarden waaraan het leven en werken in De Swoaistee steeds weer getoetst wordt en waarnaar de betrokkenen steeds meer willen werken, waarop ze tenminste als streefdoelen aan te spreken zijn. Deze basisprincipes spelen in de school een centrale rol bij de vormgeving van het onderwijs.

Mensen

1. Ieder mens is uniek; zo is er maar één. Daarom heeft elk kind en elke volwassenen een onvervangbare waarde.
2. Ieder mens heeft het recht een eigen identiteit te ontwikkelen. Deze wordt zoveel mogelijk gekenmerkt door: zelfstandigheid, kritisch bewust zijn, creativiteit en gerichtheid op sociale rechtvaardigheid. Daarbij mogen ras, nationaliteit, geslacht, seksuele gerichtheid, sociaal milieu, religie, levensbeschouwing of handicap geen verschil uitmaken.
3. Ieder mens heeft voor het ontwikkelen van een eigen identiteit persoonlijke relaties nodig: met andere mensen; met de zintuiglijke waarneembare werkelijkheid van natuur en cultuur; met de niet zintuiglijke waarneembare werkelijkheid.
4. Ieder mens wordt steeds als totale persoon erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.
5. Ieder mens wordt als een cultuurdrager en vernieuwer erkend en waar mogelijk ook zo benaderd en aangesproken.

Samenleving

6. Mensen moeten werken aan een samenleving die ieders onvervangbare waarde en waardigheid respecteert.
7. Mensen moeten werken aan een samenleving die ruimte en stimulansen biedt voor ieders identiteitsontwikkeling.
8. Mensen moeten werken aan een samenleving waarin rechtvaardig, vreedzaam en constructief met verschillen en veranderingen wordt omgegaan.

9. Mensen moeten werken aan een samenleving die respectvol en zorgvuldig aarde en wereldruimte beheert.
10. Mensen moeten werken aan een samenleving die de natuurlijke en culturele hulpbronnen in verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties gebruikt.

School

11. De school is een relatief autonome coöperatieve organisatie van betrokkenen. Ze wordt door de maatschappij beïnvloed en heeft er zelf ook invloed op.
12. In de school hebben volwassenen de taak voorgaande uitspraken over mens en samenleving tot pedagogisch uitgangspunt van hun handelen te maken.
13. In de school wordt de leerstof zowel ontleend aan de leef- en belevingswereld van de kinderen als aan de cultuurgoederen die in de maatschappij als belangrijke middelen worden beschouwd voor de hier geschetste persoon en samenleving.
14. In de school wordt het onderwijs uitgevoerd in pedagogische situaties en met pedagogische middelen.
15. In de school wordt aan het onderwijs vorm gegeven door een ritmische afwisseling van de basisactiviteiten gesprek, spel, werk en viering.
16. In de school vindt overwegend heterogene groepering van kinderen plaats, naar leeftijd en ontwikkelingsniveau, om het leren van en zorgen voor elkaar te stimuleren.
17. In de school worden zelfstandig spelen en leren afgewisseld en aangevuld door gestuurd en begeleid leren. Dit laatste is expliciet gericht op niveauverhoging. In dit alles speelt het initiatief van kinderen een belangrijke rol.
18. In de school neemt wereldoriëntatie een centrale plaats in met als basis ervaren, ontdekken en onderzoeken.
19. In de school vinden gedrags- en prestatiebeoordeling van een kind zoveel mogelijk plaats vanuit de eigen ontwikkelingsgeschiedenis van dit kind en in samenspraak met dit kind.
20. In de school worden veranderingen en verbeteringen gezien als een nooit eindigend proces. Dit proces wordt gestuurd door een consequente wisselwerking tussen doen en denken.

In het boek "Jenaplanonderwijs op weg naar de 21^e eeuw" formuleert Kees Both aanvullend zes kwaliteitskenmerken van een moderne Jenaplanschool.

De zes kwaliteitskenmerken

De Swoaistee werkt ervaringsgericht

In de school gaat het er om dat we kinderen veel ervaringen laten opdoen: leren door te ervaren. Daarnaast betekent ervaringsgericht ook: gebruik maken van de ervaringen van kinderen.

De Swoaistee werkt ontwikkelingsgericht

In de school willen we kinderen uitdagen om velerlei competenties te ontwikkelen en grenzen te verleggen. Leren hoe te leren, ontwikkeling stimuleren, doordachte leerstofkeuze en de zone van de naaste ontwikkeling laten ervaren, dus presteren.

De Swoaistee werkt coöperatief

Samenwerken, helpen, zorgdragen voor elkaar, samen spreken, -spelen, - beslissen, -vieren. Dat alles maakt de school tot een werkelijke leef- en werkgemeenschap. Leren is sociaal leren, samen problemen oplossen, samen evalueren.

De Swoaistee is een wereldoriënterende school

Wereldoriëntatie is het hart van het onderwijs op De Swoaistee, waarin de basisvaardigheden worden toegepast. Goed kunnen rekenen, lezen, schrijven, enz. zijn middelen om wereldoriëntatie mogelijk te maken. Kenmerkend voor wereldoriëntatie is het actief ervaren, ontdekken en onderzoeken van de directe leefomgeving van de kinderen.

De Swoaistee is kritisch

Het Jenaplanonderwijs is gericht op het werken aan een humane en ecologisch duurzame samenleving. Dat betekent ook het ontwikkelen van een kritisch- constructieve instelling ten aanzien van ontwikkelingen in samenleving en cultuur, te beginnen in eigen huis: de school zelf. Een logisch vervolg hierop is het inzetten op het gedachtegoed van de Vreedzame School en de Vreedzame Wijk. Een Jenaplanschool wil kinderen kritisch leren denken.

De Swoaistee is zinzoekend

Een Jenaplanschool geeft gericht aandacht aan levensbeschouwelijke en existentiële vragen, aan zingeving. Dat kan meer passief 'luisteren' zijn (verhalen, symbolen en rituelen, stilte en meditatie). Het kan ook actiever 'handelen' zijn (je inzetten voor anderen). Ook samen nadenken over zin-vragen, religieuze en niet-religieuze zin-ervaringen. Ontmoetingen met 'anderen' en andere 'levensovertuigingen' hebben hierin een open karakter. Respect voor de eigen zelfstandige levenskeuzes van de kinderen en hun ouders/verzorgers en het open karakter van de ontmoetingen bepalen het openbare karakter van onze school.

De zeven essenties

In het boek "Jenaplan, school waar je leert samenleven" zijn vanuit vele gesprekken en praktijkervaringen zeven essenties benoemd die in observeerbare indicatoren zijn opgeschreven.

"We willen ondernemende (1) mensen, die kunnen plannen (2) en samenwerken (3), mensen die iets kunnen creëren (4) en dat kunnen presenteren (5). Ze moeten na kunnen denken over hun inbreng, kunnen reflecteren (6) en ze moeten hun eigen verantwoordelijkheid (7) kunnen en willen dragen." Bij elke essentie zijn zeven indicatoren ontwikkeld.

Ondernemen

- 1 Je kunt 'netwerken'
- 2 Je durft initiatief te nemen
- 3 Je kunt onderzoeken
- 4 Je kunt je talenten inzetten
- 5 Je toont ambities
- 6 Je kunt denken in doelen
- 7 Je kunt informatie opzoeken.

Plannen

- 1 Je kunt vertellen hoe een dag of periode zal verlopen
- 2 Je kunt vertellen wat er van je verwacht wordt
- 3 Je kunt inschatten hoeveel tijd je voor iets nodig hebt
- 4 Je kunt dingen in een handige volgorde doen
- 5 Je kunt je eigen leerdoelen bepalen
- 6 Je kunt een dag- of weekplan maken
- 7 Je kunt plannen op tijd bijstellen.

Samenwerken

- 1 Je kunt delen met anderen
- 2 Je kunt anderen 'denktijd' geven
- 3 Je kunt je verplaatsen in een ander (inleven)
- 4 Je kunt aanwijzingen geven en volgen
- 5 Je kunt anderen helpen
- 6 Je kunt hulp ontvangen
- 7 Je kunt je houden aan afspraken

Creëren

- 1 Je kunt nieuwe dingen en argumenten bedenken
- 2 Je blijft vragen stellen
- 3 Je kunt een alternatief bedenken
- 4 Je zet door en houdt vol
- 5 Je kunt het beste uit jezelf halen
- 6 Je kunt gemakkelijk overschakelen naar een ander gezichtspunt
- 7 Je borduurt makkelijk voort op ideeën van anderen

Presenteren

- 1 Je kunt voor een groep staan
- 2 Je kunt je natuurlijk, authentiek gedragen
- 3 Je kunt contact maken met de toehoorders
- 4 Je kunt gebaren gebruiken
- 5 Je kunt goed articuleren en je stem gebruiken
- 6 Je kunt gedachten goed verwoorden
- 7 Je verzorgt je optreden goed

Reflecteren

- 1 Je kunt vertellen wat er gebeurd is
- 2 Je kunt vertellen wat je hebt geleerd
- 3 Je kunt feedback ontvangen
- 4 Je kunt feedback geven
- 5 Je kunt je eigen gedrag evalueren
- 6 Je kunt je werk zelf nakijken en beoordelen
- 7 Je kunt je eigen ontwikkeling presenteren (portfolio)

Verantwoorden

- 1 Je kunt uitleggen waarom je wat doet
- 2 Je kunt zelf materiaal kunt pakken en opruimen
- 3 Je kunt goed voor jezelf en voor de groep zorgen
- 4 Je kunt zelf om uitleg vragen
- 5 Je kunt aan de groep vertellen waar je mee bezig bent
- 6 Je kunt uitleggen waarom we deze regels hebben
- 7 Je kunt uitleggen waarom je iets niet hebt gedaan.

Ieder menskind is uniek

Het belangrijkste basisprincipe van Jenaplan is dat iedere mens (ieder kind) uniek is. Op De Swoaistee vinden we dat kinderen moeten leren omgaan met het feit dat iedereen verschillend is. Daarom zitten de kinderen bij ons in een stamgroep. In een stamgroep zitten bewust kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in de groep. Het onderwijs is zodanig ingericht dat aan de individuele verschillen tegemoet kan worden gekomen zonder de groep uit het oog te verliezen. Zo kunnen kinderen beoordeeld worden op wat zij kunnen en niet op wat zij niet kunnen. Het spreekt voor zich hoe belangrijk dit is voor het zelfvertrouwen van de kinderen.

Opvoeden is belangrijk

De Swoaistee is een gemeenschap van kinderen, stamgroepleiders, ondersteunend personeel en ouders/verzorgers. Stamgroepleiders en ouders zijn samen opvoeders van de kinderen. Het onderwijs in onze school is gericht op de opvoeding van kinderen en is daarom veel meer dan het leren lezen, schrijven, rekenen en het leren van wereldoriënterende vakken. Op een Jenaplanschool wordt ook expliciet aandacht besteed aan normen en waarden, verantwoordelijkheden dragen, (samen)werken en spelen.

De Swoaistee is een 'Vreedzame School'. Samen met de andere scholen en organisaties die zich professioneel bemoeien met kinderen in de schoolgaande leeftijd ontwikkelen we Lewenborg tot een 'Vreedzame Wijk'.

Leren is belangrijk

Als opvoeders willen we dat onze kinderen verantwoordelijke, zelfredzame, mondige, sociale, creatieve en zelfstandige volwassenen worden. Om dat doel te bereiken zullen kinderen niet alleen sociaal-emotioneel gevormd moeten worden. Ze moeten ook goed kunnen lezen, rekenen, schrijven en kennis van wereldoriënterende vakken hebben. Ze moeten zich zowel mondeling als schriftelijk goed kunnen uitdrukken en in deze tijd van informatietechnologie goed de wegen weten te bewandelen om kennis te vergaren en te verwerken. Zonder intellectuele bagage is dit niet mogelijk.

"Een rondleiding door de school"

Als de kinderen in de stamgroepen zitten en je loopt door de school dan valt op dat in de gangen en het Ruim kasten open zijn en dat er kinderwerk aan de muur hangt. Ook komen we kinderen tegen die buiten de groep, al dan niet onder begeleiding, werken aan bepaalde taken. Wat we zien is niet het gevolg van te kleine lokalen of geldgebrek om kastdeuren en wandversieringen te kopen maar de indeling, de inrichting en het gebruik van het gebouw is een wezenlijk onderdeel van het Jenaplanonderwijs op school. Hieronder gaan we daar nader op in.

We proberen het onderwijs op De Swoaistee een zo open mogelijk karakter te geven, wat onder andere inhoudt dat de afbakening tussen het lokaal en de rest van de school niet zo scherp is. Veel activiteiten vinden dan ook buiten de stamgroeplokale plaats. Vandaar dat kinderen bezig zijn in de gemeenschappelijke ruimtes (het documentatiecentrum, de werkplekken voor de computers, de stilwerkplekken en de podia).

Om de inrichting van de school vrolijk en kindvriendelijk te maken hangt er aan de wanden veel, deels ingelijst, werk van kinderen. Speciaal voor de ouders hangen er verschillende mededelingenborden.

De Swoaistee beschikt over twee grote gemeenschappelijke ruimtes, het Ruim en het Dek genaamd, waar verschillende vieringen, zoals weekopeningen en weeksluitingen plaatsvinden. Het speellokaal wordt gebruikt voor spellessen en bewegingsonderwijs voor de jongere kinderen. Voor het bewegingsonderwijs van de overige groepen wordt gebruik gemaakt van het naast de school gelegen gymnastieklokaal en van de nieuwe sporthal nabij het winkelcentrum.

De lokalen ('schoolwoonkamers') hebben, net als andere ruimten in de school, een eigen naam. Alle namen hebben te maken met scheepvaart en waterdieren (van Stuurhut tot Tjalk en Strandlopers).

Bekijken we vervolgens de lokalen van binnen, dan zijn er naast de verschillen in aankleding ook veel overeenkomsten in de inrichting. Zo is er in elk lokaal in het midden ruimte voor de kring, een werkvorm die op De Swoaistee veel wordt gebruikt. Er zijn tafelgroepen geformeerd, waardoor kinderen de mogelijkheid wordt geboden om samen te werken. Er zijn verschillende werkhoeven in de lokalen, zoals bijvoorbeeld de ontdekhoek, de drukhoek en de expressiehoek (schilderbord).

Opvallend is ook dat veel leermiddelen niet zijn weggestopt in afgesloten kasten, maar dat ze zo zichtbaar zijn 'uitgesteld', dat de kinderen als het ware worden uitgenodigd om er mee aan het werk te gaan. Het geeft de kinderen ook de mogelijkheid om zelfstandig met de materialen aan de gang te gaan, omdat ze weten waar het staat en waar ze het na afloop weer terug moeten zetten.

Om een schooldag voor iedereen prettig te laten verlopen, is een belangrijk uitgangspunt van de school dat stamgroepleiders en andere medewerkers, kinderen en ouders gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het gebouw, de inventaris en voor de naleving van de leefregels die hierover zijn afgesproken.

Rond het schoolgebouw zijn verschillende speelmogelijkheden. De onderbouwgroepen hebben hun eigen speelterrein. De midden- en bovenbouw spelen buiten op het grote schoolplein en in de voetbalkooi. Ook voor hen zijn er allerlei speelmogelijkheden. Bij het vrijere spel buiten proberen we de kinderen verschillende uitdagingen te bieden, waardoor we, beter dan binnen, tegemoet kunnen komen aan hun bewegingsdrang. Zo kan er spelmateriaal mee naar buiten genomen worden, zijn er spelletjes op het schoolplein geschilderd en is er een zandbak, een voetbalkooi en meerdere speeltoestellen.

Ook wordt er van tijd tot tijd gebruik gemaakt van de wat ruimere schoolomgeving. Het gebied rond de school, Het 'Wilgenbosje', de 'heuveltjes', het Le Roy-gebied en de vijvers lenen zich er voor om allerlei dingen te ontdekken. Tevens is er gelegenheid tot tuinieren en 'natuurlijk spelen' op het Malleterrein (de voormalige kinderboerderij) vlakbij de school of bij het schooltuincomplex in Beijum.

De school besteedt nadrukkelijk aandacht aan de schoolomgeving, de directe leefomgeving van de kinderen gedurende een groot deel van de dag. Het leren zorg dragen hiervoor kan immers als voorbeeld dienen voor de zorg voor de leefomgeving rond de woonplek van de leerlingen. Elke dag wordt het schoolterrein schoon en netjes gemaakt, waarbij de kinderen een duidelijke taak hebben.

Het pedagogisch klimaat

Neem je een kijkje in de groep, dan zijn er een paar dingen die opvallen. Het zacht geroezemoes ademt een rustige sfeer uit. Klein, iets groter en groot zitten in hetzelfde lokaal en zo hier en daar tref je een ouder aan. Je proeft een bepaalde sfeer, een bijzonder groepsklimaat. Deze typische sfeer waarvan hierboven enkele uiterlijkheden geschetst zijn, is er niet toevallig. Op De Swoaistee wordt bewust gewerkt aan wat in Jenaplan-termen het 'pedagogisch klimaat' wordt genoemd. Dit pedagogisch klimaat bepaalt in belangrijke mate het gezicht van De Swoaistee als Jenaplanschool.

Kinderen ontwikkelen zich optimaal

We proberen om alle kinderen zo goed mogelijk aan hun trekken te laten komen. Dit betekent, dat we er naar streven om alle mogelijkheden en talenten van kinderen tot ontplooiing te laten komen, maar ook dat we rekening houden met hun beperkingen. We doen ons uiterste best om iedereen een breed onderwijsprogramma aan te bieden, zodat beperkingen gecompenseerd en waar mogelijk weggewerkt worden.

Kinderen gaan met plezier naar school

We proberen het pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat dit op De Swoaistee ook gebeurt. Signaleren we dat een kind zich minder prettig voelt op school, dan proberen we daar, veelal in overleg met de ouders, wat aan te doen.

Kinderen zijn leergierig

Op school moet die leergierigheid, deze motivatie, benut worden. We proberen daarom het onderwijs zo uitdagend mogelijk te maken, waardoor we die natuurlijke motivatie van de leerlingen blijven prikkelen. Waar mogelijk staan we initiatieven van kinderen toe en versterken hiermee hun zelfverantwoordelijkheid.

Kinderen verschillen van elkaar

Mensen verschillen, maar iedereen moet er wel bewust van zijn dat alle mensen gelijkwaardig zijn. In talloze situaties op De Swoaistee wordt ruime aandacht besteed aan deze gelijkwaardigheid. Hierbij staat voorop dat, wat men ook zegt of doet, men een ander daarmee nooit mag kwetsen. In de aanpak van de Vreedzame School is hier veel expliciete aandacht voor.

De kinderen van nu moeten in de toekomst vorm geven aan een democratische en rechtvaardige samenleving

We proberen dit mogelijk te maken door de kinderen met anderen samen te laten werken, naar anderen te luisteren, anderen te accepteren en met anderen te overleggen. Al deze vaardigheden, samengevat onder de term 'sociale ontwikkeling', moeten worden geleerd. Op onze school krijgen deze vaardigheden veel aandacht, waarbij het toepassen ervan regelmatig onderwerp van gesprek is. Andere zaken die bij de sociale ontwikkeling aan bod komen zijn de ontwikkeling van zelfstandigheid en het stimuleren van onafhankelijkheid en zelfbewustzijn (Langeveld: zelfverantwoordelijke zelfbepaling).

Alle kinderen maken deel uit van een stamgroep en een cluster. Alle stamgroepen vormen samen de schoolgemeenschap.

De ontwikkeling van het groepsgevoel en het gemeenschapsgevoel is belangrijk op De Swoaistee. Het geeft sfeer, het stimuleert het verantwoordelijkheidsgevoel en het verhoogt de belangstelling voor elkaar.

Het pedagogisch klimaat op een school kun je ook proeven. Wie De Swoaistee binnenkomt en zijn ogen en oren de kost geeft moet wel iets merken van het speciale karakter van de school. Er gebeurt veel, er is werkgeruis, maar men probeert elkaar toch zo weinig mogelijk te storen. Er is veel beweging, waarbij een aantal basisregels en afspraken de bewegingsvrijheid bepalen. Hier en daar worden kinderen zo nodig gecorrigeerd, maar dat gebeurt rustig, waarbij over en weer naar begrip wordt gezocht.

We streven naar een zo natuurlijk mogelijke bewegingsvrijheid voor de kinderen, misschien een grotere dan elders. Maar dit betekent ook dat de kinderen moeten leren om goed met deze vrijheid om te gaan. Hier zijn regels en afspraken voor nodig. We proberen deze zoveel mogelijk door de kinderen zelf te laten maken en leggen de kinderen anders uit waarom ze nodig zijn. Vanwege leeftijd, karakter, stemmingen en sociale achtergronden zullen die regels en afspraken niet altijd voor iedereen gelijk zijn. Er wordt een beroep gedaan op de redelijkheid van de kinderen om ze begrip bij te brengen waarom dingen wel of niet mogen of kunnen.

De kinderen moeten zich veilig voelen op De Swoaistee en hun gevoel van zekerheid en zelfverantwoordelijkheid moet steeds worden versterkt. Dit kan alleen in een situatie waarin kinderen zich thuis voelen. Op school doen we er alles aan om kinderen dat gevoel te geven.

We werken met de Vreedzame School, een aanpak waarbij structurele aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling in samenhang met democratisch burgerschap en sociale integratie wordt nagestreefd. Vanuit deze aanpak bepalen we steeds opnieuw welke school- en groepsafspraken we gaan hanteren en hoever de eigen verantwoordelijkheid/zelfbeschikking van kinderen, ouders en medewerkers reikt. In samenwerking met de overige basisscholen, SKSG, COP en WIJ-Lewenborg werken we deze aanpak de komende jaren uit in de Vreedzame Wijk.

De ouders

Ook ouders spelen een belangrijke rol in het pedagogisch klimaat op De Swoaistee. Overeenkomstig de Jenaplangedachte gaan we ervan uit dat de school een aanvullende taak heeft in de opvoeding van de kinderen. Dat betekent dat een goed contact tussen school en ouders een belangrijke voorwaarde is voor goed onderwijs. Daarom worden ouders nauw betrokken bij de school en vindt er voor de aanmelding van het kind een informatief gesprek plaats. Het is belangrijk dat ouders een bewuste keuze maken voor de Swoaistee als Jenaplanschool. Uiteraard is er veel gelegenheid om te spreken over de kinderen, maar ook zijn ouders op vele momenten actief in school bezig met allerlei, zeer uiteenlopende werkzaamheden.

Afspraken

Onderwijs zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat stamgroepleiders, ouders en kinderen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben wij een aantal gedragsafspraken opgesteld, die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen, waaronder de kinderen, stamgroepleiders, ouders en anderen, wordt geacht zowel binnen als buiten de school zich aan die gedragsafspraken te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar er op aan te spreken. Signaleert een ouder ongewenst gedrag dan is het de bedoeling dat het betreffende kind er direct op wordt aangesproken. Hierbij benoemen we expliciet het gewenste gedrag, niet het 'afwijkende' gedrag (bijvoorbeeld: we lopen rustig in de gang i.p.v. niet rennen!). Op onze Jenaplanschool gaan we er vanuit dat vrijheden van kinderen en de daaruit volgende afspraken tot stand komen vanuit het werken met de kinderen zelf:

- qua houding en gedrag van de kinderen betekent dit een genormaliseerde situatie/ontwikkeling
- qua begeleiding door de stamgroepleiders vergt dit een open en consequente reactie op en omgang met de kinderen.

Binnen de Vreedzame School wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de rol en de positie van de ouders, om zo tot een goede afstemming te komen waarbij alle kinderen gebaat zijn.

De stamgroepen

"Een stamgroep is een heterogeen samengestelde groep kinderen rondom een stamgroepleider.

De stamgroepleider creëert 'pedagogische situaties' waarin 'een van leven tintelende groep', vol van vragen, ontdekt en leert."

De opbouw van de school(organisatie) is een gevolg van onze opvatting dat de kinderen tijdens hun basisschoolperiode deel uitmaken van een leef- en werkgemeenschap, waarbinnen ze zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkelingslijn moeten kunnen volgen. Om deze reden zijn de leerjaren verdeeld over drie leeftijd heterogene bouwen : de onderbouw (groep 0-1-2), de middenbouw (groep 3-4-5) en de bovenbouw (groep 6-7-8).

We zien inhoudelijke voordelen in deze indeling :

- in een driejarige stamgroep komen de verschillende sociale rollen (jongste – middelste – oudste / leerling – gezelschap – meester) goed uit de verf en zijn er voldoende cultuurdragers in de groep
- een driejarige stamgroep is een leeftijd heterogene groep met een brede spreiding, hierdoor is uitgaan van verschillen, van elkaar leren en elkaar helpen vanzelfsprekend
- de onderbouw (kleuterperiode) is ook 2,5 -3 jaar, zodat er echt sprake is van 'oudste' kleuters en er langer gelegenheid is voor spelend leren en het opbouwen van een sterke sociaal-emotionele basis (waarin zeker ook ruimte is voor aanvankelijk lezen en rekenen)
- in de middenbouw zijn de derdejaars de jongsten van de groep, ze worden ondergedompeld in een andere werkcultuur en kunnen bijv. tijdens het leren lezen hulp en uitdaging vinden bij de vierde en vijfdejaars (maatjeswerk)
- in de bovenbouw zorgen we voor een zorgzaam pedagogisch klimaat waardoor de achtstejaars als cultuurdrager mede verantwoordelijk zijn voor het welbevinden van de zesdejaars.

In 2017-2018 telt de school 24 stamgroepen (7x OB, 9x MB, 8x BB). De stamgroepen zijn verdeeld over drie clusters, waarin zowel onder-, midden- als bovenbouwstamgroepen zitten. Voorheen zaten de stamgroepen van een bouw vlak bij elkaar in het schoolgebouw, waardoor jonge en oudere kinderen elkaar weinig ontmoetten en onderlinge hulp meer georganiseerd moest worden.

Door ook de stamgroepen 'heterogeen' over het schoolgebouw te verspreiden verwachten we dat we binnen het schoolgebouw beter rekening houden met elkaar, dat de kinderen, jong en oud, elkaar beter leren kennen en dat onderlinge hulp en het gebruiken van elkaars talenten beter wordt benut.

Op teamniveau blijven de drie bouwen (ob,mb, bb) voorlopig de belangrijkste organisatie- en samenwerkingsvorm.

We gaan in de praktijk zien wat de clusterindeling ons gaat opleveren aan praktische en inhoudelijke mogelijkheden.

Het ritmisch weekplan

Op De Swaastee delen we de dagen voor de kinderen zo afwisselend mogelijk in: inspanning afgewisseld met ontspanning. Hierdoor proberen we te bereiken dat de motivatie van de kinderen op peil blijft. Door te zorgen voor een 'ritmisch' dag- en weekplan proberen we tegemoet te komen aan de eigenschappen en behoeften van kinderen. Dit ritmisch weekplan kent vier basisactiviteiten: gesprek, werk, spel en viering.

Het ritmisch weekplan geeft globaal de dag- en weekindeling aan. Door de grootte van de school zijn onderlinge afspraken nodig en komen daar zeker vaste tijden op voor (wanneer begint de rekeninstructie, wanneer is de ochtendpauze, wanneer gaan we naar de sporthal), maar het ritmisch weekplan is nadrukkelijk geen lesrooster of urentabel. Waar mogelijk proberen we het werk- en leefritme van de stamgroep te volgen en ruimte en tijd te geven.

We bieden de kinderen overzicht en structuur door plan- en keuzeborden, door dag- en weektaken en door de vaste afwisseling tussen bepaalde activiteiten.

Het keuze-uur

In de onderbouwgroepen kennen we het begrip 'keuze-uur'. De kinderen zijn dan gedurende een bepaalde periode vrij in het kiezen van een activiteit. Nu gebiedt de eerlijkheid wel te zeggen, dat het 'vrije' in die keuze veelal betrekkelijk is. Het is zo, dat bij elke activiteit slechts een beperkt aantal kinderen tegelijk actief kan zijn. Bovendien worden er door de stamgroepleiding wel eens beperkingen gesteld t.a.v. de keuze (bijv. wanneer een kind te weinig variatie in zijn of haar keuze weet aan te brengen).

Ook komt het nogal eens voor, dat er eerst één of meer verplichte activiteiten moeten worden verricht alvorens de keuze echt vrij is. Overigens betekent 'vrije' keuze ook, dat als een kind eenmaal heeft gekozen, dat -normaal gesproken- die keuze eerst goed moet worden afgerond alvorens een andere keuze kan worden gemaakt.

De blokperiode

Vanaf de middenbouw kennen we ook de blokperiode. De blokperiode maakt bijna dagelijks deel uit van het ritmisch weekplan. De blokperiode is een activiteit, waarin rustig in de stamgroep samen of alleen gewerkt wordt. De kinderen hebben een dag- of weektaak. Die taak bestaat o.a. uit taal, lezen, rekenen, schrijven, wereldoriënterende onderdelen, het werken aan een vrije tekst of het voorbereiden van kringen of vieringen. De kinderen hebben een basistaak die af moet zijn binnen de gestelde termijn. Hierin kunnen ook opdrachten zitten vanuit de zorgverbreding; dit betreft zowel oefenstof voor kinderen met leerproblemen alsook verdiepingsstof voor meer begaafde kinderen. Er zijn kinderen voor wie een weektaak of zelfs een dagtaak te groot is. De stamgroepleider zorgt ervoor, dat deze kinderen hun taak in kleine porties aangeboden krijgen. Tijdens het blokkuur loopt de stamgroepleider voortdurend rond. Zo ziet de stamgroepleider meteen waar de kinderen mee bezig zijn, waar fouten worden gemaakt en waar extra hulp en aanwijzingen nodig zijn. Er is dus sprake van directe feedback. Er is een opbouw in de mate van gewenste zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid van de kinderen. Dit is het meest zichtbaar in de schoolafspraken rondom het zelfstandig werken (omgaan met uitgestelde aandacht, hulpronden, verlengde instructie enz.).

In de midden- en bovenbouw vindt het rekenen (deels) plaats in aparte rekenuren waarin de kinderen in homogene vorderingsgroepen (meestal de leerjaren) bij elkaar zitten.

De vier basisactiviteiten

Binnen het Jenaplanonderwijs onderscheiden we vier basisactiviteiten: gesprek, spel, werk en viering.

Gesprek

Door 'gesprek' informeren kinderen en stamgroepleiders elkaar en leren ze elkaar begrijpen. Via het gesprek kunnen de kinderen zich oriënteren op de hen omringende wereld. Er zijn verschillende vormen van gesprek in verschillende situaties. Denk hierbij aan de vertel-, observatie-, lees-, nieuwskring, de groepsvergadering, (onderzoeks)presentaties en werkevaluaties.

Kringen worden vaak voorbereid en door de kinderen zelf geleid. Natuurlijk zal ook een leergesprek of een planning in de kring kunnen plaatsvinden. De kring gaat echter vooral uit van de onderlinge gelijkwaardigheid en de directe betrokkenheid op en belangstelling in elkaar.

Spel

Via 'spel' leren de kinderen zich creatief en sociaal te ontwikkelen. Ze leren rekening te houden met elkaar. Ze leren iets wat ze geleerd hebben toe te passen in een vrije situatie. Ze verwerken informatie, waarmee ze tijdens het werk wel of geen moeilijkheden hadden. Ze brengen al spelenderwijs problemen tot een oplossing. Ze ontdekken materialen en leren eigenschappen ervan kennen. Ze leren zich emotioneel te uiten en tegelijkertijd met hun emoties om te gaan.

Het gaat hierbij om vele vormen: van buiten spelen, bewegen en sporten tot toneelspel, dans en muziek, van leerspelen tot gezelschapsspelen, van dichten, voordragen tot filosoferen.

Spel is nadrukkelijk niet voorbehouden aan de onderbouw. Spel is belangrijk voor alle leeftijden, leidt tot sociaal gedrag (leren omgaan met winst en verlies), leren samenspelen, leren inleven, verbeelden en uitbeelden, leren ontwerpen en creëren.

Werk

Onder 'werk' verstaan we al die situaties waarbij de kinderen instructie krijgen en leerstof oefenen en verwerken. Vaak volgen we de individuele ontwikkeling en gaan kinderen na een korte instructie zelfstandig of in kleine groepjes met hun werk aan de slag (bijv. binnen het keuze- of blokuur). Soms wordt nieuwe leerstof in de vorm van een cursus aangeboden aan de hele stamgroep of homogene instructiegroep (spelling, rekenen, begrijpend lezen). Het kan ook gaan om korte inscholingscursussen (bijv. leren omgaan met de atlas, het gebruiken van de drukpers, het maken van een PowerPoint).

De kinderen leren stap voor stap hun eigen leerdoelen formuleren en leren hun werkafspraken te plannen (dag- en weektaak) en te evalueren (portfolio en zelfrapportage).

De geleerde basisvaardigheden worden toegepast bij de (onderzoeks)opdrachten in het kader van wereldoriëntatie (de bouw- of schoolthema's, het eigen stamgroepwerk).

Viering

Bij 'viering' gaat het om gezamenlijk beleven van gebeurtenissen, elkaar iets toewensen, gevoelens op elkaar overbrengen, verdriet en plezier met elkaar delen. Door vieringen wordt de gemeenschapszin verbeterd en worden ervaringen uitgewisseld.

Binnen de eigen stamgroep is aandacht voor verjaardagen, (groot en klein) lief en leed, feestdagen en kunnen ook werksuccessen worden 'gevierd'.

Op schoolniveau kennen we de projectopeningen (voor de Kinderboekenweek, de Sinterklaasperiode, het schoolproject), de weeksluitingen (waarop de stamgroepen aan elkaar laten zien wat ze de afgelopen periode hebben gedaan/geleerd), Sint Maarten, Sinterklaas, Kerst, het schoolfeest, de eindmusical en het afscheid van groep 8.

De ouders worden nadrukkelijk betrokken bij de Kerstmaaltijd, het schoolfeest en de eindmusical. Het team kent een Kerstborrel, een teamdag en een eindejaar lunch.

Maar vooral is 'vieren' ook het hebben van zorg en aandacht voor elkaar, ook op de onverwachte, kleine momenten.

Dit geldt voor iedereen die deel uitmaakt van onze 'leer- en werkgemeenschap'.

3 Onderwijs

- *Burgerschapsvorming* • *Wereldoriëntatie* • *Cultuuronderwijs* • *Nederlandse en Engelse taal* • *Reken- en wiskundeonderwijs* •
- *ICT* • *Bewegingsonderwijs* • *Rapportage* • *De overgang naar het voortgezet onderwijs* •

Burgerschapsvorming

De Swoaistee maakt deel uit van de Vreedzame Vensterwijk Lewenborg. We willen onze kinderen toerusten op hun toekomst als wereldburger die in vrijheid en democratie een rechtvaardig en zinvol leven kan leiden. Dit zijn grote woorden maar toch gelden de uitgangspunten van de aanpak van de Vreedzame School / Vreedzame Wijk als pedagogisch fundament van het handelen van alle professionals die in Lewenborg betrokken zijn op kinderen en jeugdigen ('It takes a whole village to raise a child').

Voor ons als school betekent dit dat we serieus werk maken van de uitspraak 'Democratie moet je leren'. Dit betekent het bevorderen van groepsoverleg en groepsvergaderingen, het hebben van een leerlingenraad en een wijkinderraad, het oefenen van leerlingmediatie, het beheren van een eigen klassenkas enz. In de blokken van de Vreedzame School wordt kinderen geleerd zichzelf en elkaar te kennen, te horen en zien, te begrijpen, waardoor conflicten herkend en opgelost kunnen worden. Maar er is binnen school ook expliciete aandacht voor het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid (van het keuzeuur en de blokperiode naar dag- en weektaak, naar doelstellingengesprek).

De basisschool is dé plaats waar op een veilige manier 'het democratisch burgerschap' geoefend kan worden. De aanpak van de Vreedzame School / Wijk voorziet niet alleen in kennisoverdracht en oefening van vaardigheden, maar biedt ook structureel de gelegenheid om deze vaardigheden in de praktijk te oefenen.

Leerlingenraad, leerlingmediatoren en wijkinderraad

De Leerlingenraad bestaat uit de vertegenwoordigers van de bovenbouwgroepen. De deelnemers zijn op democratische wijze in de stamgroep verkozen. De Leerlingenraad vergadert één keer per maand samen met een lid van de directie. Om de beurt maakt één van de deelnemers een verslag zodat wat besproken is weer mee naar de groep gaat. De Leerlingenraad houdt zich bezig met dingen die goed gaan, beter kunnen en wensen die er zijn. Vorig schooljaar is de Klasse-kas geïntroduceerd waarbij elke bovenbouwgroep een klein eigen budget beheert, dit probeert te vergroten en bewust uit te geven.

Drie jaar geleden zijn we gestart met de zgn. leerlingmediatie waarbij opgeleide leerlingmediatoren (bovenbouw) op verzoek bemiddelen bij (oplosbare, kleine) conflicten tussen kinderen onderling. Dit jaar maken we een start met het opleiden van wijkmediatoren (vanuit de oudstejaars kinderen, zodat er een natuurlijke overgang ontstaat naar de leeftijdsgroep van het voortgezet onderwijs).

Twee kinderen zijn verkozen in de Wijkinderraad en komen meerdere keren per jaar bijeen om samen met kinderen van de andere basisscholen en buitenschoolse opvang binnen de wijk te praten over gemeenschappelijke onderwerpen. Er is een Kindermanifest opgesteld dat is aangeboden aan de wijkwethouder.

Wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie vormt het hart van ons onderwijs. We willen dat al onze kinderen op een verstandige manier 'wegwijs' worden in een steeds complexere wereld. De basisvaardigheden hebben hier een instrumentele, ondersteunende rol.

Je moet (begrijpend) kunnen lezen om informatie te kunnen ontsluiten. Je moet kunnen schrijven, typen, drukken, spellen om je bevindingen en resultaten te kunnen presenteren. Je moet met de computer, internet en apps kunnen omgaan om kritisch je informatie te kunnen beoordelen. Je moet begrip hebben van omgeving en tijd, van tabellen, getallen en registers om samenhang en betekenis te kunnen duiden.

De vakken aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, natuurkunde en techniek zijn op onze school geïntegreerd in 'wereldoriëntatie'. Steeds vaker wordt hier het begrip 'stamgroepwerk' gebruikt, omdat de wereldoriëntatie voortkomt uit de (onderzoeks)vragen vanuit de stamgroep. Hier wordt vervolgens door de kinderen verkend, onderzocht, uitgewerkt en gepresenteerd.

In alle groepen wordt wereldoriëntatie aangeboden door middel van voorbereide thema's (b.v. de seizoenen, Kinderboekenweek, het schoolproject en groepsgebonden thema's). De onderwerpen komen deels vanuit de kinderen zelf en deels vanuit de stamgroepleiders. We hebben een driejarige cyclus van thema's en projecten ontwikkeld, waarin de meeste kerndoelen op het

gebied van de wereldoriënterende vakken aan bod komen. Aan het einde van de middenbouw krijgen de kinderen een aantal voorbereidingen op de wereldoriëntatie in de bovenbouw, zoals voorbereidend kaartlezen, voorbereidend geschiedenis (eigen geschiedenis) en het omgaan met registers en woordenboeken. In de bovenbouw wordt naast het open wereldoriëntatie-gedeelte een deel van de wereldoriëntatie systematischer aangeboden. Het gaat hier om de leerlijn tijd (Canon van de Geschiedenis in 50 vensters) en de leerlijn ruimte (aardrijkskunde van Nederland, Europa en de Wereld, topografie). Ook verkeer is opgenomen in de wereldoriëntatie door de hele school. In de bovenbouw is er specifieke aandacht voor gedrag in het verkeer en de gangbare verkeersregels bij het fietsen tijdens de werkweek en naar voorstellingen, excursies en de schooltuintjes.

Tot onze wereldoriëntatie/stamgroepwerk behoren nog veel meer onderdelen, zoals (nieuws- en voorbereide) kringen, uitzendingen van Nieuws uit de Natuur, excursies naar cultureel erfgoed en het Gronings Landschap, individuele studies en werkstukken, het grote schoolproject.

Levensbeschouwing / Geestelijke stromingen

Levensbeschouwelijke vragen en informatie m.b.t. de verschillende godsdiensten binnen de Nederlandse samenleving en daar buiten worden als vanzelfsprekend besproken en komen regelmatig tijdens kringgesprekken en de wereldoriëntatie terug.

Natuur- en milieueducatie (duurzaamheid), techniek en wetenschap

Natuur- en milieueducatie is geen vak op zichzelf. De doelen hiervan worden gerealiseerd binnen de wereldoriëntatie. Toch willen we het hier extra vermelden, omdat we kinderen willen leren welk belang de natuur voor ons heeft en dat het milieu waarin wij leven, dus ook de natuur, door mensen wordt beïnvloed. Het is zaak zuinig te zijn op ons leefmilieu. Daarom streven we er naar dat kinderen zoveel mogelijk met de natuur in aanraking komen door bijvoorbeeld buitenopdrachten en natuuropdrachten binnen het blokkuur. Verder stimuleren we een milieuvriendelijke houding. De kinderen van de onderbouw gaan regelmatig onder begeleiding naar het Malle-terrein (voormalige kinderboerderij). Alle bovenbouwers gaan één schooljaar naar de schooltuinen in Beijum. Het hele Le Roy-gebied kan gebruikt worden voor natuurexcursies en activiteiten.

In samenwerking met het Centrum voor Natuur- en Duurzaamheidseducatie krijgen we regelmatig lessuggesties voor alle stamgroepen. Ook maken we dankbaar gebruik van de gidsen van het Gronings Landschap en het project 'De boer op'.

Op het gebied van wetenschap en techniek werken we samen met de Universiteit (RUG) en doen we mee aan het Orion-programma waarin kinderen uit de bovenbouw in aanraking worden gebracht met wetenschap (diverse kindercolleges, filosoferen met kinderen, astronomie, gastlessen).

Alle stamgroepen beschikken over een kleine ontdekhoek, waarin de kinderen 'op onderzoek' kunnen gaan. Er kunnen proefjes worden gedaan en er kunnen werkstukken worden gemaakt. Ook wordt het 'vrije onderzoek' in de ontdekhoeken gestimuleerd. Veelal rapporteren de kinderen na het werken in de ontdekhoek middels een 'verslagkring' hun bevindingen aan de andere kinderen van de stamgroep.

De school heeft een aantal 'techniektorens' en 'techniek-kruiwagens'. Voor elke bouw zitten daarin ontdekdozen op het gebied van techniek en een serie lessen/activiteiten op het gebied van energie.

Cultuuronderwijs

Binnen de stamgroepen wordt veel aandacht besteed aan het bevorderen van creativiteit en expressie. De Swoaistee streeft naar een optimale verhouding tussen leren, ontdekken, ervaren en creëren. We proberen hierbij rekening te houden met de theorie over de meervoudige intelligentie. Kinderen ontwikkelen zich op heel verschillende manieren, gebruiken andere (leer)strategieën en hebben verschillende talenten en voorkeuren.

Het stimuleert kinderen enorm wanneer ze vanuit verbeelding en spel mogen 'leren', als ze hun teksten en werkstukken op een creatieve wijze kunnen verwerken en deze op een eigen wijze mogen presenteren (bijv. ook bij een weeksluiting).

De creatieve en kunstzinnige vorming is nu voornamelijk nog functioneel bij ons op school. Het heeft meestal een directe relatie met de groepsthema's of individuele belangstelling van dat moment.

In het kader van de deelname aan het project Cultuur in de Spiegel (samen met de SLO en de RUG) gaan we een structureel cultureel aanbod voor de kinderen ontwikkelen, waarbij de diverse onderdelen evenwichtig aan bod komen (denk aan: museumbezoek, voorstellingen, kunstenaars op school, cultureel erfgoed, workshops, technieken en disciplines) en kinderen dus met een breed scala aan culturele uitingen in aanraking komen en dit bij voorkeur ook echt ervaren door zelf te doen.

We proberen de basisvaardigheden 'waarnemen, verbeelden, conceptualiseren en analyseren' te verweven binnen ons gehele

onderwijsaanbod, maar met name binnen de wereldoriëntatie en de kunstzinnige cursussen.

In het kader van de aandacht voor de '21e eeuwse vaardigheden' en de curriculumdiscussie Onderwijs2032 willen we het cultuuronderwijs een prominente plaats binnen onze school geven. De kinderen hebben in de toekomst behoefte aan hun talentontwikkeling op het gebied van creativiteit, probleemoplossend vermogen en het omgaan met culturele verschillen.

We gebruiken de aanvullende subsidie van Cultuur met Kwaliteit Groningen deels voor het aanbieden van extra aanbod voor de kinderen, deels ook voor de professionalisering van de stamgroepleiders op dit gebied.

Er zit veel talent binnen ons eigen team (bijv. de conciërge die een uitmuntend tekstdrukker is, een stamgroepleider die haar eigen prentenboeken uitgeeft, een stamgroepleider met het diploma Specialist Muziekonderwijs), maar we kunnen via de culturele steuninstellingen ook experts / kunstenaars inhuren voor activiteiten. De meeste culturele voorstellingen maken deel uit van het Groningse Cultuurmenu waarin o.a. het Noord Nederlands Orkest en Het Houten Huis participeren. Tenslotte maken we dankbaar gebruik van de vrijwillige diensten van een ervaren muziek-vakleerkracht.

In de ontwikkeling naar goed cultuuronderwijs worden we ondersteund door een stamgroepleider met een master kunsteducatie en een stamgroepleider met de opleiding tot begeleider cultuuronderwijs.

De basisvaardigheden : taal/lezen en rekenen

Nederlandse en Engelse taal

Het kringgesprek heeft een centrale plaats binnen ons taalonderwijs. In de kring leren kinderen hun gedachten onder woorden te brengen, te luisteren naar anderen en vragen te stellen. De vertelkring, de verslagkring, de observatiekring, de voorbereide kring en de tekstenkring zijn voorbeelden van de vele soorten kringgesprekken die plaatsvinden bij ons op school.

Het werken met vrije teksten neemt een belangrijke plaats in op onze school. Deze teksten gaan over de eigen beleving van een kind. Wekelijks worden de teksten voorgelezen en besproken in de groep. De uitgekozen teksten worden door de kinderen zelf verwerkt op de computer en in sommige gevallen met loden drukletters gezet en gedrukt. Vervolgens worden de teksten geïllustreerd en gepubliceerd in de stamgroepkrant of op de prikborden.

In alle groepen is een lees/taal/luister/drukhoek. In de leeshoek staan boeken en in de groepen met jongere kinderen cd's met daarop ingesproken boeken. In de taal/drukhoek zijn computers te vinden en materiaal om teksten en werkstukken te kunnen illustreren.

De kinderen leren lezen volgens de aanpak van het 'functioneel aanvankelijk lezen'. Wanneer kinderen in de onderbouw aangeven toe te zijn aan het leesproces dan krijgen zij dit 'op maat' aangeboden. Vanaf groep drie is deze vrije keuze niet meer aanwezig tenzij er duidelijk aanwijsbare redenen zijn waardoor er nog niet gestart kan worden met het leesproces.

Het leren lezen wordt vormgegeven met behulp van zgn. stamgroepwoorden. Bij het oefenen wordt veel aanvullend methodisch materiaal gebruikt (vooral materiaal van Veilig Leren Lezen). Tijdens het leesproces wordt er een aantal keren per week individueel met de kinderen gelezen met onderwijsassistenten en leesouders.

Dit individuele lezen zet zich voort in de andere groepen tot een bepaald leesniveau bereikt is. Door regelmatig toetsen worden de vorderingen goed in de gaten gehouden en krijgen kinderen die dit nodig hebben extra leeshulp. Naast het technisch lezen, waarbij het om de techniek van het lezen gaat, kennen we ook de leeskring, waar het voordrachtslezen aandacht krijgt (we doen enthousiast mee aan de voorleeskampioenschappen). Bij het begrijpend lezen staat de informatieverwerking centraal door het leren hanteren van leesstrategieën. Begrijpend lezen wordt aangeboden in de vorm van Nieuwsbegrip. Hierbij wordt elke week per bouw/leeftijdsgroep een actuele tekst geselecteerd die op verschillende niveaus wordt verwerkt. Voordeel is dat deze teksten binnen de gehele stamgroep kunnen worden gebruikt en aansluiten op de actualiteit. Uiteraard wordt er veel voorgelezen en is er veel aandacht voor het kinderboek en leesbevordering.

Voor spelling en grammatica worden spellingcategorieën als uitgangspunt gebruikt. Spelling wordt als cursus aangeboden waarbij regels en categorieën systematisch worden behandeld. Daarnaast is er veel materiaal aanwezig om de spelling en grammatica te oefenen en te automatiseren. Ook hier worden, door regelmatig te toetsen, de vorderingen in de gaten gehouden. In de bovenbouw is er aandacht voor ontleden. Kinderen die dat nodig hebben krijgen extra ondersteuning of verdieping. Als ondersteunend materiaal wordt het Spelling-maatje gebruikt, een mede door onszelf ontwikkeld hulpboekje met spellingcategorieën, regels en ezelsbruggetjes.

In de midden- en bovenbouw worden de taalkasten van 'Taal-doen!' gebruikt. Dit nieuwe materiaal vervangt de oude Montessori-taaldoosjes en geeft veel oefenstof voor de overige taalonderdelen.

Engels

Engels is een wereldtaal. Daarom vinden we het belangrijk dat kinderen al vroeg ervaren wat het betekent om in een vreemde taal te spreken en te luisteren. Door de belangstelling te bevorderen voor het Engels en dit geleidelijk uit te bouwen verwachten we een goede aansluiting op het voortgezet onderwijs te kunnen bereiken.

De kinderen maken vanaf de onderbouw al kennis met Engels. In de onder- en middenbouw wordt met name de spreekvaardigheid geoefend, hiervoor gebruiken we o.a. de methode 'Groove me' die veel gebruik maakt van liedjes.

In de bovenbouw vindt naast de spreekvaardigheid ook schriftelijke oefening en verwerking plaats.

Hiernaast beschikken we over aanvullend materiaal dat thematisch is geordend. Dit materiaal is een aantal jaren geleden ontwikkeld door een 'native speaker' die toen aan onze school verbonden was.

Onze school neemt deel aan de samenwerking op het gebied van Vroegschoolse Vreemde Talen Onderwijs binnen ons schoolbestuur. Dit jaar werkt een werkgroep bestuur breed aan het verder ontwikkelen van de leerlijn Engels.

Twee onderdelen van ons taalonderwijs nader bekeken

Het functioneel aanvankelijk leren lezen

Op De Swaistee leren de leerlingen lezen op basis van natuurlijk leren lezen (vanuit de stamgroepwoorden). Er wordt geen vaststaande methode gebruikt, maar we gebruiken wel methodisch oefen- en leesmateriaal.

Bij het leren lezen staat de taalontwikkeling van de leerlingen zelf centraal en is de taal van de leerlingen het uitgangspunt bij de lessen. Het is een proces dat al in de onderbouw begint en dat via het bedenken van woorden, zinnen en verhalen bij de eigen tekeningen overgaat in het herkennen van klanken en lettertekens. Met die klanken en lettertekens worden zeer uiteenlopende activiteiten uitgevoerd en wordt de belangstelling voor lezen en schrijven sterk gestimuleerd. 'Stamgroepwoorden', door de kinderen zelf gekozen woorden, die bij vele activiteiten in een bepaalde periode centraal staan, spelen een belangrijke rol. Langzamerhand leren de leerlingen lezen en schrijven, maar niet allemaal in hetzelfde tempo. Bij het leesproces wordt gebruik gemaakt van allerlei leesboekjes, taalspelletjes en oefensoftware.

Het werken met vrije teksten

Niet alleen bij het leren lezen en schrijven in de onderbouw staat de eigen taal van de kinderen centraal; in feite is dat zo gedurende de gehele basisschoolperiode. De vrije tekst – vanuit de eigen belevingswereld van het kind - is daarbij een belangrijk instrument. Bij de vrije tekst laat het kind zien hoe hij in staat is om zijn gedachten in taal/tekst om te zetten en in hoeverre hij die taal machtig is. Aangezien de schrijver van een tekst vaak met zijn of haar gedachten met het verhaal bezig is, mankeert er -zeker bij kinderen- taalkundig vaak nogal het een en ander aan. Vrije teksten bieden daarom een prachtige gelegenheid om in de stamgroepen allerlei taalkundige zaken aan de orde te stellen.

Uiteraard gebeurt dit individueel, maar ook kan er uit de beschikbare vrije teksten door de gehele stamgroep een tekst gekozen worden tot stamgroepstekst (het kunnen er ook meerdere zijn). Die tekst kan dan taalkundig eens heel goed worden bekeken.

De gecorrigeerde tekst wordt op de computer uitgewerkt (of als taaldrukwerk) en in de stamgroepkrant geplaatst.

We noemen dit het open taalgedeelte, in tegenstelling tot het gesloten taalgedeelte, waarin systematisch allerlei taalaspecten aan de orde komen.

Aansluitend op het werken met vrije teksten kunnen we nader ingaan op het drukken van teksten op school. Door middel van een vrije tekst vertelt een kind zijn/haar ervaringen of gedachten aan anderen. Zoals bij het werken met de vrije tekst is aangegeven, vormt dat dan weer het aanknopingspunt voor het taalonderwijs. Maar daarmee hoeft het niet af te zijn.

Een vrije tekst, die individueel of in de stamgroep nader is bekeken en gecorrigeerd kan vervolgens worden uitgewerkt op de computer of de drukpers. Deze teksten verschijnen in de stamgroepkrant. Alle kinderen van de stamgroep krijgen een krant. Overigens blijft het niet bij het drukken/kopiëren van een vrije tekst, want voorwaarde is ook, dat het kind een illustratie bij de eigen tekst verzorgt. Dat kan een tekening zijn, maar ook een linoleumsnede of een computerprint. Vrije teksten, die niet tot stamgroepstekst zijn verkozen en die dus individueel worden uitgewerkt, worden veelal voorzien van een 'creatief jasje', passend bij de inhoud van de vrije tekst.

Reken- en wiskundeonderwijs

Het reken- en wiskundeonderwijs heeft naar onze mening zin, wanneer het herkenbaar en toepasbaar is in het dagelijks leven. Daarom willen we dat kinderen in allerlei situaties, zoals die zich in het dagelijks leven voordoen, begrippen kunnen hanteren en toepassen. Daarnaast willen we kinderen de gelegenheid bieden tot het zelf ontdekken van oplossingen en strategieën.

We werken in alle groepen met de moderne methode 'Alles Telt'. Daarnaast bieden we goede rekenaars extra verdiepings- en verbredingsstof en werken kinderen die meer oefening nodig met Maatwerk en speciale computerprogramma's.

In de onderbouw is aandacht voor de algemene rekenvoorwaarden en voor het spelonderwijs vlot leren automatiseren.

Het rekenonderwijs in de midden- en bovenbouw wordt grotendeels in 'homogene vorderingengroepen' aangeboden. Dit betekent dat de kinderen de stamgroep verlaten en de rekeninstructie en verwerking in de instructiegroep krijgen. Dit gebeurt in de middenbouw alleen tijdens de instructielessen. De verwerking vindt vervolgens plaats in de eigen stamgroep, waardoor het ook onderdeel kan uitmaken van de dag-/weektaak en de blokperiode. De bovenbouwgroepen gaan elke dag één uur rekenen in hun homogene instructiegroep waar dus ook de verwerking plaats vindt.

De werkgroep Rekenen bekijkt dit schooljaar hoe de ervaringen in de middenbouw zijn en hoe we tot stamgroeprekenen zouden kunnen komen.

Onderdelen van reken- en wiskundige thema's kunnen tijdens stamgroepwerk, onderzoeken en projecten wel uitstekend in de eigen stamgroep worden uitgevoerd.

Informatie- en communicatie-technologie (ICT)

Het doel van ICT-onderwijs is drieledig :

- de kinderen leren omgaan met informatie- en communicatiemiddelen zoals de computer en internet (chatten, e-mailen, sociale media, 'media-wijsheid' enz.)
- de kinderen leren software (ook app's) en webbased programma's gebruiken voor het oefenen van spelling, hoofdrekenen, topografie, tekstverwerking, tekenen enz.
- de kinderen leren computerprogramma's en mogelijkheden gebruiken (tekstverwerken, PowerPointpresentaties, eenvoudig programmeren enz.).

Onze school doet dit schooljaar mee aan de pilot waarbinnen een leerlijn digitale geletterdheid wordt ontwikkeld en uitgeprobeerd voor 4-18 jarigen. Dit betekent het kunnen uitproberen van allerlei materialen (Lego, robotica).

Zijn de jongste kinderen voornamelijk bezig met muisspelletjes en spellen om allerlei begrippen te oefenen, zo leren oudere kinderen o.a. tafels, spellingregels en topografie met behulp van de computer. Dit wordt nu alweer uitgebreid met eenvoudig programmeren en diverse vormen van presenteren. Daarnaast wordt er natuurlijk via internet van alles opgezocht voor werkstukken. Via de eigen teksten leren de kinderen omgaan met tekstverwerkingsprogramma's.

Het werken met de computers vindt meestal plaats in de eigen lokalen. Elk lokaal heeft een aantal eigen computers, één of meerdere laptops en/of tablets. Ook in het Ruim staat een aantal computers die aangesloten zijn op het netwerk. Op de bovenverdieping van het Dek staan 16 computers bij elkaar. Hier kan speciale scholing worden gegeven m.b.v. stagiaires. Met de opgedane kennis kunnen de kinderen in de stamgroep weer verder. Zo leren de kinderen een PowerPoint-presentatie te maken of een digitale foto te bewerken. Alle groepen beschikken over een digibord of een grote touchscreen. Dit digibord wordt zowel door de stamgroep leider als door de kinderen zelf gebruikt.

Alle computers zijn aangesloten op het snelle glaskabelnetwerk, zodat alle groepen goed toegang hebben tot het internet.

Ook de stamgroep leiders beschikken over een eigen laptop. Er wordt veel gewerkt in de O2G2-omgeving, waar alle benodigde documenten in de 'cloud' beschikbaar zijn. Het merendeel van de administratie, de toetsverwerking e.d. wordt webbased uitgevoerd en steeds minder op papier in een groepsmap.

We hebben op school een ICT-coördinator en drie stamgroep leiders die één dag per week zijn vrijgeroosterd om de invoering van de leerlijn digitale geletterdheid te ondersteunen en verder te ontwikkelen. De ICT-ontwikkelingen gaan bijzonder snel en daar willen we goed op kunnen inspelen.

Bewegingsonderwijs

'Een gezonde geest huist in een gezond lichaam'. Eén van de basisbehoeften van kinderen is de behoefte aan bewegen.

Bewegen is erg belangrijk :

- kinderen leren de eigen lichamelijke mogelijkheden kennen
- kinderen leren het eigen lichaam motorisch goed te hanteren
- kinderen leren het uithoudings- en doorzettingsvermogen te vergroten
- kinderen leren durf te hebben bij spel en beweging, gepaste risico's te nemen
- kinderen leren in teamverband te spelen, sportief te zijn (ook tegen verlies te kunnen)
- kinderen leren plezier aan sport en bewegen te beleven.

De grove motoriek ondersteunt de fijne motoriek, dit is vooral van belang in de onderbouw. De onderbouwgroepen maken daarom regelmatig gebruik van het speellokaal en de speelmogelijkheden buiten.

Daarnaast gaan de midden en bovenbouwgroepen naar het gymnastieklokaal of de sporthal voor het bewegingsonderwijs.

De midden- en bovenbouwgroepen krijgen eenmaal in de week 60 min. les van docenten en studenten van het Alfa-College.

We zijn voor het Alfa-College opleidingschool. Hierdoor geven groepen studenten intensief les aan onze stamgroepen.

De bovenbouwgroepen krijgen hiernaast een extra serie 'natte' bewegingslessen in zwembad Kardingse.

Bij de lessen wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de verschillen tussen de kinderen. Hiernaast verzorgen de studenten tijdens het schooljaar allerlei extra sportactiviteiten en clinics waarbij kinderen ook in aanraking komen met andere sporten.

Dit schooljaar gaan studenten op maandag en dinsdag extra spelmomenten organiseren voor de onderbouwgroepen.

Tenslotte kent de wijk een schoolsportclub (en uiteraard zijn er de reguliere sportverenigingen).

Vanuit B-Slim wordt een aantal schoolsportdagen georganiseerd voor alle basisscholen in de wijk, daarnaast zijn er de Groningse schoolsporttoernooien waarvan het schoolvoetbaltoernooi het populairste is.

Van een andere orde is de mogelijkheid om buiten schooltijd deel te nemen aan een (betaalde) (beginners) schaakcursus.

Rapportage

Op De Swoaistee wordt op verschillende manieren verslag uitgebracht over de vorderingen van de kinderen. Deze verslaggeving is bedoeld voor de ouders of verzorgers, het kind zelf en - als het kind De Swoaistee verlaat - voor het voortgezet onderwijs waar het kind naar toe gaat. Hieronder worden de verschillende vormen van deze rapportage besproken.

Er zijn verschillende mogelijkheden om met de stamgroepleiders te spreken. Een paar keer per jaar worden ouders uitgenodigd om te praten over de ontwikkeling en de vorderingen van hun kind. Een belangrijk aspect hierbij is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding van het kind. Deze gesprekken worden gevoerd aan de hand van het gemaakte werk, de door de stamgroepleiders bijgehouden administratie, toetsgegevens en observaties.

Ook het informele gesprek in de gang of in de stamgroep is van groot belang voor het doorgeven van informatie, zaken waarop gelet moet worden, vragen en opmerkingen van beide kanten. Bij problemen of zorgen kan er altijd een aparte afspraak gemaakt worden met de stamgroepleiders. De zaken kunnen dan rustig besproken worden.

Door het werk dat de kinderen maken regelmatig te bekijken, krijgt men ook een goed inzicht in de vorderingen van het kind.

Het is daarom mogelijk om de stamgroepleiders te vragen om het schriftelijk werk van het eigen kind te bekijken. De stamgroepleiders zullen graag een toelichting geven. Het creatieve werk van de kinderen wordt vaak getoond in de stamgroeplokalen of in de gangen.

Het rapport, zoals we dat op De Swoaistee gebruiken, is een uitgebreid verslag over de vorderingen van het kind. Deze vorderingen worden voor een groot deel persoonlijk aan het kind geschreven en voor een ander deel in overzichtelijke vorderingstabellen neergezet.

Het rapport wordt eerst individueel met het kind besproken, zodat de stamgroepleiders een toelichting kunnen geven op de dingen die er in staan. Het kind kan dan op het rapport reageren, zijn mening erover geven en eventueel aangeven dat er onjuistheden in staan. Daarna gaat het rapport uiteraard me naar huis. In diezelfde periode is er een gesprek met de ouders of verzorgers, waarin de ontwikkeling van het kind, zowel individueel als in de groep, nader toegelicht kan worden.

De stamgroepleiders van de onderbouw gaan bij alle nieuwe kinderen uit hun groep op huisbezoek. De stamgroepleiders maken dan kennis met de situatie thuis en kunnen zich daardoor beter inleven in de wereld en de thuissituatie van het kind.

In de vertrouwelijke sfeer van thuis wordt ook over de ontwikkelingen of problemen van het kind gesproken.

Voor de onderbouw bestaat het eindrapport uit een plakboek (portfolio) waarin gedurende het hele schooljaar (creatief) werk van de kinderen verzameld wordt. Hierbij hoort ook de zelfrapportage en een brief van de stamgroepleiders. Aan het eind van de onderbouw krijgen de kinderen het plakboek mee naar huis.

Voor de kinderen die het volgende jaar naar de middenbouw gaan, is er de zelfrapportage. De kinderen 'schrijven' aan de hand van de punten gesprek, werk, spel en viering hun eigen rapport.

De kinderen uit de midden- en bovenbouw vullen aan de hand van de vier pedagogische situaties gesprek, werk, spel en viering en de verschillende vakgebieden een eindrapport in door middel van kruisjes en schrijven zelf een stukje over hoe ze functioneren, wat hun vorderingen zijn en waar ze nog aan willen werken. De stamgroepleiders voorzien dit rapport nog van eigen op- en aanmerkingen.

De gesprekken voor de zevende en de achtstejaars kinderen zijn deels al gericht op de keuze voor het voortgezet onderwijs.

Hierbij worden ook de resultaten besproken, zoals ze zijn opgenomen in de Plaatsingswijzer VO.

Aan het begin van het laatste schooljaar wordt er met de achtstejaars kinderen een doelstellingengesprek gehouden: waaraan wil je nog werken, wat heeft extra aandacht nodig, wat heeft je belangstelling. Hier wordt vervolgens een plan voor gemaakt.

De overgang van de kinderen naar het voortgezet onderwijs

Na (meestal) acht jaar onderwijs op De Swoaistee gaan de kinderen naar een school voor voortgezet onderwijs.

In Groningen is een groot aanbod aan scholen zodat ouders een school kunnen zoeken die het best bij hun kind past.

De voorlichting aan ouders ten behoeve van de schoolkeuze van hun kinderen

Aan het einde van groep 7 krijgen de kinderen hun voorlopige advies voor het voortgezet onderwijs. Dit advies is gebaseerd op het pedagogische en didactische beeld dat de stamgroepleiders in de afgelopen periode van de kinderen hebben opgebouwd. Ook de toetsresultaten (opgenomen in de Plaatsingswijzer VO) vormen uiteraard een belangrijke indicatie.

In de maand november worden er door O2G2 in de VO-scholen voorlichtingsavonden verzorgd over de mogelijkheden binnen het openbaar voortgezet onderwijs. Deze voorlichting is bedoeld voor alle ouders/verzorgers van de kinderen van de groepen 7 en 8 van de basisscholen in de wijk Lewenborg.

Na de toetsperiode in januari van het laatste schooljaar volgt het definitieve advies voor de schoolkeuze. Hierna kunnen ouders en kinderen de diverse open dagen gaan bezoeken van de scholen voor voortgezet onderwijs om vervolgens (digitaal) voor 1 maart aan te melden bij de school naar keuze.

De procedure die gevolgd wordt

Met ingang van schooljaar 2013-2014 is de Plaatsingswijzer VO ingevoerd voor alle basisscholen in de provincie Groningen.

De Plaatsingswijzer VO is een instrument dat het advies van het PO voor een onderwijssoort in het VO ondersteunt door uit te gaan van het leerlingvolgsysteem vanaf groep 6. De Plaatsingswijzer VO biedt inhoudelijke aanknopingspunten voor een goed advies en daarmee voor een adequate plaatsing in het VO. De ervaring is dat de Plaatsingswijzer betere, meer eenduidige, plaatsingen oplevert met minder discussie en uiteindelijk een beter rendement in het voortgezet onderwijs.

Na discussie in de Tweede Kamer blijft een 'dubbel' schooladvies, bijv. HAVO-VWO wel tot de mogelijkheden behoren!

Na de toetsperiode in januari volgen de definitieve adviesgesprekken. Vervolgens zijn de ouders verantwoordelijk voor de (schriftelijke) aanmelding van hun kind bij een VO-school (meestal voor 1 maart).

De Eindtoets is verplaatst naar april, zodat de uitslag niet meer bepalend is voor de aanmelding voor het voortgezet onderwijs.

De uitslag van de Eindtoets is een ijking van het advies van de basisschool, waarvoor als basis acht jaar dossiervorming dient.

Als de uitslag van de Eindtoets een hoger schooladvies mogelijk maakt mogen de stamgroepleiders hun eerdere advies heroverwegen. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de ouders. Dit is echter geen verplichting als er belangrijke redenen zijn voor de stamgroepleiders om niet van het advies af te wijken. Het schoolsucces op het voortgezet onderwijs is afhankelijk van meer factoren dan uitsluitend een goede uitslag op de Eindtoets, zoals bijvoorbeeld werkhouding, contactuele- of sociale vaardigheden. Ook is van belang hoe de school voor voortgezet onderwijs met deze informatie omgaat. Deze VO-school is uiteindelijk verantwoordelijk voor de plaatsing van het kind.

Het onderwijskundig rapport is een belangrijk document voor de overdracht tussen onze school en de VO-school. Een gesprek tussen de stamgroepleiders en een vertegenwoordiger van de VO-school maakt meestal onderdeel uit van de 'warme' overdracht. Wij ervaren deze wijze van 'warme' overdracht al vele jaren als prettig en zeer zinvol.

Overgang tussen De Swoaistee en het voortgezet onderwijs

De overgang naar het voortgezet onderwijs wordt door kinderen van De Swoaistee niet als lastig ervaren. Uit gesprekken met VO-mentoren horen we steevast dat kinderen mondig zijn, geleerd hebben om zelfstandig te werken, om zelf beslissingen te nemen en (positief) kritisch in de wereld te staan. Met een goed gevulde tas met studiegereedschap verlaten ze onze school. Het blijkt dat 'plannen', zelfstandig kunnen werken, kritisch zijn en kunnen samenwerken in het vervolgonderwijs van groot belang is voor schoolsucces, naast uiteraard een goede beheersing van de basisvaardigheden.

4 De zorg voor kinderen

• *Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen* • *Verslaglegging* • *Ouders* • *Ondersteuning aan kinderen* • *Organisatie van specifieke zorg voor kinderen met specifieke behoeften* • *Voorzieningen* • *Samenwerking met externe instanties* • *Gedrag van kinderen* •

De Swoaistee streeft ernaar een sfeer te scheppen waarin ieder kind zich geaccepteerd en veilig voelt ongeacht zijn uiterlijk, taal, culturele achtergrond etc. De verschillen tussen kinderen vormen juist het uitgangspunt van ons onderwijs. Dat wil zeggen dat wij niet alleen rekening houden met het feit dat kinderen van elkaar verschillen, maar dat we uitgaan van deze verschillen. Ons onderwijs maakt gebruik van deze verscheidenheid. Wij doen ons best om kinderen ervan te overtuigen dat iedereen anders en uniek is en daarmee dus ook andere kwaliteiten heeft. Op deze manier hebben we oog voor elkaar.

Ons uitgangspunt is dat alle kinderen een optimaal onderwijsaanbod (dus ook extra ondersteuning) krijgen binnen de eigen stamgroep, dat aansluit bij het ontwikkelingsperspectief, de individuele talenten, mogelijkheden en belemmeringen. Het beoogde effect van extra ondersteuning in de groep is: het kind voelt zich prettig in de groep en krijgt datgene aangeboden wat hij nodig heeft. Het kind blijft steeds een onderdeel van het groepsproces. De stamgroepenleider heeft een goed beeld van individuele kinderen en de groep als geheel. Er wordt door de stamgroepenleider een sfeer gecreëerd waarin verschillend zijn de norm is. En bij verschillend zijn hoort een verschillende manier van leren (met een verscheidenheid aan materialen en werkvormen). Wanneer een kind moeilijkheden ervaart met bepaalde lesstof, in de omgang met andere kinderen, of met zelfstandig werken, dan helpt de stamgroepenleider hem hierbij. De stamgroepenleider geeft toegespitste ondersteuning en begeleiding. De stamgroepenleider weet wat het kind kan, waar het moeite mee heeft en waar het extra ondersteuning behoeft. Deze ondersteuning gebeurt op een planmatige manier. Dus het kind weet op welk tijdstip en met welke andere kinderen de stamgroepenleider met hem aan de slag gaat. Het kind weet wat het doel is en ervaart de begeleiding als nuttig, omdat het aansluit bij zijn onderwijsbehoeften. Op het moment dat een kind ervaart dat er aangesloten wordt bij zijn behoeftes, zal het zich gezien voelen. Een kind dat zich gezien voelt, is in ontwikkeling en leert. Naast gezien worden, is er een grote behoefte van kinderen om onderdeel te zijn van een groep. Hierin komen de twee zaken bij elkaar. Groepsgevoel en gezien worden vanuit ondersteuning binnen de groep. De stamgroepenleiders worden in dit proces ondersteund door de intern begeleider (IB'er).

In sommige situaties kan de extra ondersteuning dusdanig breed zijn, of is het kind sterk gebaat bij één-op-één begeleiding of begeleiding in een kleine groep, dat er wel gekozen wordt voor ondersteuning buiten de groep. De individuele onderwijsbehoeftes van een kind vragen dan om die setting. Omdat het in verhouding maar een kort moment in de week betreft, blijft het gevoel onderdeel van de groep te zijn, zeker behouden.

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen

Op De Swoaistee proberen we de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig te volgen. Dit gebeurt in de dagelijkse omgang met de kinderen. Door goed te observeren komt een stamgroepenleider veel over een kind te weten. Als er iets aan de hand is wordt dit veelal snel opgemerkt. Zowel op sociaal-emotioneel gebied als op cognitief gebied. Een goede relatie met kinderen is daarom zeer belangrijk.

De stamgroepenleider staat aan de basis van kwalitatief goed onderwijs. Het dagelijks werk van de kinderen is een bron van informatie over de ontwikkeling. De stamgroepenleider verzamelt en interpreteert deze kindgegevens. Naast het dagelijks werk, haalt hij dit uit observaties en toetsen.

De stamgroepenleider bekijkt wat de onderwijsbehoeften van de kinderen zijn. De stamgroepenleider stelt voor een bepaalde periode haalbare doelen voor (groepjes) kinderen. Hij zorgt voor een passend aanbod (activiteiten en materialen) voor de kinderen in de stamgroep.

Wij hebben een aantal vaste ijkmomenten op school. In de onderbouw wordt de ontwikkeling met het observatiesysteem 'KIIJK' gevolgd en waar nodig wordt er aanvullend getoetst (bijv. CITO). In de midden- en bovenbouw gebeurt dit met de CITO-toetsen voor lezen, spelling, rekenen-wiskunde en begrijpend lezen. Daarnaast is er een vragenlijst (SCOL) waarmee er een beeld wordt gevormd van de sociaal emotionele vorming en de veiligheidsbeleving. Deze toetsen zijn methode-onafhankelijk, dat wil zeggen dat ze los staan van de methode waar de kinderen mee werken (als er voor dat vakgebied een methode gebruikt wordt). Het zijn landelijk genormeerde toetsen. De gegevens worden meerdere keren per jaar verzameld en ze worden opgeslagen in het persoonlijke dossier van ieder kind. Zo is in grote lijnen de ontwikkeling op cognitief en sociaal emotioneel gebied vastgelegd.

Verslaglegging

Van ieder kind wordt een dossier bijgehouden, waarin allerlei informatie over het kind verzameld is. Daarin zit informatie over de schoolloopbaan met o.a. rapporten, verslagen van gesprekken, verslagen van eventuele onderzoeken, eventuele verslagen van externe instanties en een overzicht van de vorderingen op cognitief en sociaal gebied. Soms wordt daar ook eigen werk van de kinderen in opgeslagen. Al deze gegevens worden door de stamgroepleider en de IB'er verzameld en bijgehouden. Zo wordt het beeld van een kind zo compleet mogelijk vastgelegd en geregistreerd.

Op De Swoaistee bespreken we systematisch onze kinderen. In de tweewekelijkse bouwvergaderingen wordt tijd gereserveerd om één of meer kinderen te bespreken. In de groepsbespreking met de IB'er wordt geëvalueerd of de kinderen de doelen binnen een bepaald vakgebied hebben bereikt, of er aanpassingen moeten worden gedaan in aanpak en/of aanbod. Vervolgens wordt het nieuwe groepsplan opgesteld. Wanneer tijdens de groepsbespreking blijkt dat bepaalde kinderen onderbelicht blijven of extra besproken moeten worden, komen deze kinderen later uitgebreider aan bod in de kindbespreking met de IB'er. Dit kan gaan om kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte, kinderen die onvoldoende profiteren van het onderwijsaanbod, kinderen waarvan de onderwijsbehoeften onduidelijk blijven of kinderen waarbij er vermoedens zijn van ernstige problematiek of een stoornis. Los van de geplande kindbesprekingen, kan een stamgroepleider altijd een beroep doen op de IB'er om een kind te bespreken waarover zorgen bestaan. Centraal staat de begeleidingsvraag van de stamgroepleider. Samen met de IB'er wordt een plan gemaakt hoe het kind verder te helpen en te begeleiden. Wanneer onderwijsbehoeften van een kind onduidelijk blijven, of wanneer kinderen onvoldoende profiteren van het onderwijs, kan de school een begeleidingsvraag hebben. Er kan dan na toestemming van de ouders onderzoek plaatsvinden. Dit wordt uitgevoerd door het KCOO (Kenniscentrum Openbaar Onderwijs). Ook kan besloten worden andere hulp van buiten de school in te schakelen.

Ouders

Samenwerking met ouders, een goede communicatie tussen ouders en school en een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid zijn van groot belang in het begeleiden van (vooral) kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Naast formele rechten en plichten, worden ouders in elke fase van onderzoek en begeleiding nauw bij de zorg en de besluitvorming hierover betrokken.

Organisatie van specifieke zorg voor kinderen met specifieke behoeften

Het proces van ondersteuning bij kinderen met specifieke onderwijsbehoeftes verloopt als volgt:

- 1 De beginsituatie wordt vastgelegd. Er zijn in een zo vroeg mogelijk stadium gesprekken tussen de stamgroepleider en de ouders over de onderwijsproblemen en/of kindproblematiek. In een later stadium kunnen er gesprekken met de IB'er plaatsvinden.
- 2 Deskundigheid binnen de basisondersteuning wordt betrokken. Als er didactisch onderzoek moet worden gedaan door de ambulante begeleider van het speciaal basisonderwijs, wordt dit met ouders besproken. Hetzelfde geldt als er een observatie wordt gedaan door de specialist gedrag van het KCOO.
- 3 Er wordt vastgesteld waarom en op welk gebied er extra ondersteuning nodig is. Ouders kunnen in deze fase geadviseerd worden om externe diagnostiek, zorg of opvoedingsondersteuning te vragen bij een zorginstelling. Wanneer het wenselijk is dat onze schoolbegeleidingsdienst, het KCOO, een onderzoek doet, wordt er schriftelijk toestemming gevraagd. Ook wordt er verder gekeken naar stimulerende en belemmerende factoren in relatie tot de onderwijsbehoeften en het beoogde uitstroomperspectief.
- 4 Er wordt vastgesteld wat er nodig is aan extra ondersteuning. Welke ondersteuning is al ingezet en wat heeft dit opgeleverd? Wat is nodig om het kind passend onderwijs te bieden? Deels wordt dit door de IB'er en stamgroepleider gedaan, maar ook ouders kunnen hierin meedenken. Vanaf groep 6 wordt er zonnodig een ontwikkelingsperspectief opgesteld (OPP).
- 5 Er wordt vastgesteld hoe de extra ondersteuning vorm krijgt. Daarbij wordt ook bepaald wie de extra ondersteuning uitvoert, wat de evaluatiemomenten, effecten en opbrengsten zijn en hoe de ouders hierin worden betrokken.
- 6 Als blijkt dat de extra ondersteuning niet op een reguliere basisschool kan worden gerealiseerd, dan wordt er een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd bij de Commissie van Advies. Dan kan het kind verwezen worden naar het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs.
- 7 Ouders worden geïnformeerd als de school een signaal afgeeft bij de verwijzingsindex (Zorg voor Jeugd Groningen).

Voorzieningen

Op De Swoaistee kunnen de IB'er en ambulant begeleider een aantal onderzoeken uitvoeren. Dit zijn didactische onderzoeken of observaties in de stamgroep. Voor grote onderzoeken wordt het KCOO ingeschakeld. Deze schoolbegeleidingsdienst heeft psychologen en orthopedagogen in dienst. De IB'er onderhoudt regelmatige contacten met de schoolpsycholoog van het KCOO en de ambulant begeleider van het speciaal basisonderwijs.

Voor alle specifieke hulp hebben we op school een behoorlijke deskundigheid opgebouwd. Niet alleen is er veel kennis, maar ook is er een verscheidenheid aan materialen; we beschikken bijvoorbeeld over een uitgebreide en actuele orthotheek. Daarin staan hulpmiddelen, vakliteratuur en onderzoeksmateriaal voor de stamgroepenleiders die kinderen met onderwijsleerproblemen in de groep hebben. Zij kunnen hier terecht voor aanvullend lesmateriaal of informatie. Hier bevindt zich ook lesmateriaal voor de kinderen die meer uitdaging nodig hebben op bepaalde leerstofgebieden. De IB'ers beheren de orthotheek.

(zie ook de bijlage Passend Onderwijs)

Samenwerking met externe instanties

Naast samenwerken met ouders, vinden wij samenwerken met andere instanties die betrokken zijn bij kinderen van groot belang. De school onderhoudt nauwe contacten met externe instanties, zoals onder andere:

- WIJ-Lewenborg (voormalig Centrum voor Jeugd en gezin – CJG)

Eens per maand vindt er overleg plaats tussen de IB'ers en de jeugdverpleegkundige van WIJ. Zodoende is er een directe lijn tussen school en laagdrempelige hulp binnen de wijk. Ook worden hier vroegtijdig signalen besproken vanuit school en/of de wijk.

- Accare, Lentis Jonx, OCRN, Molendrift, Timpaan, IWAL;
- MJD, Jeugdbescherming Noord, Veilig Thuis Groningen;
- Logopedisch Centrum Noord.

Gedrag van kinderen

De pedagogische sfeer van een school wordt in grote mate bepaald door hoe we met elkaar omgaan. Bij ons staan respect voor elkaar en accepteren van onderlinge verschillen voorop. Met plezier naar school gaan is voor iedereen een voorwaarde om goed te kunnen functioneren. We letten samen goed op hoe we met elkaar praten, hoe we vragen stellen, hoe we elkaar aanspreken op gedrag en hoe we ons voelen. Hier wordt steeds op teruggegrepen. Regels en afspraken worden in samenspraak met de kinderen gemaakt, om zodoende gezamenlijke verantwoordelijkheid te creëren. Vriendelijk met elkaar omgaan vinden we belangrijk en daar wordt veel aandacht aan besteed. Uitgangspunt is daarbij dat opgroeien en je ontwikkelen een leerproces is, waarbij fouten leerzaam zijn en verbetering een doel blijft.

In elke groep wordt aandacht besteed aan groepsvorming en staat onderlinge samenwerking centraal. Kinderen worden begeleid door de stamgroepenleider om samen op een prettige manier te kunnen functioneren op groeps- en schoolniveau.

Pesten wordt in een breder kader geplaatst: ook gedragingen die je niet direct pesten noemt, kunnen leiden tot vervelende ervaringen. De stamgroepenleider is hier pro-actief mee bezig en er zijn regelmatig kringgesprekken over een plezierige manier van omgaan met elkaar. Een goed pedagogisch klimaat bevordert het welbevinden van kinderen en stamgroepenleiders en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier.

Het opbouwen van normen en waarden in de stamgroep

Er is structurele aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen:

- de eerste schoolweken: In de eerste weken besteedt de stamgroepenleider veel tijd aan kennismaking en zorgt hij ervoor dat de kinderen zich vertrouwd met elkaar gaan voelen. Ook worden de groepsregels besproken en wordt er aangegeven welke activiteiten zelfstandig gedaan mogen worden en bij welke er begeleiding nodig is;
- de werkweek in de bovenbouw: geeft een extra stimulans voor de oudere kinderen om via activiteiten elkaar te leren kennen. Het intensief samenzijn zorgt voor een versnelde kennismaking tussen de kinderen onderling en kinderen met de stamgroepenleider;

- de voorbeeldfunctie/ het gedrag van de stamgroepleider;
- veel gespreks- en spelvormen;
- Vreedzame School.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Onderwijs zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat stamgroepleider, ouders en kinderen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe zijn gedragsregels opgesteld, die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen waaronder de kinderen, de teamleden, de ouders en anderen, wordt geacht zowel binnen als buiten de school zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar er op aan te spreken:

- we tonen respect in houding en gedrag
- we hebben vertrouwen in elkaar en hebben zelfvertrouwen
- we zijn eerlijk
- we gedragen ons verantwoordelijk
- we zorgen voor veiligheid.

Daarnaast zijn er op schoolniveau nog meer specifieke en praktische afspraken. Ook kunnen er bouwgebonden afspraken gelden.

Op onze Jenaplanschool gaan we er vanuit dat vrijheden van kinderen en inherent daaraan regels en afspraken tot stand komen uit de praktijk van het werken met de kinderen:

- qua houding en gedrag van de kinderen betekent dit een genormaliseerde situatie/ ontwikkeling.
- qua begeleiding door de stamgroepleider vergt dit een open en consequente reactie en omgang.

Wanneer er sprake is van een incident of wanneer het kind lichte gedragsproblemen vertoont, probeert de stamgroepleider het gedrag zo goed mogelijk bij te sturen. Reguliere gedragscorrecties worden consequent en direct uitgevoerd. De stamgroepleider heeft gesprekjes met het kind om zo samen tot inzicht en/of oplossingen te komen. Het kind krijgt extra aandacht en begeleiding in de groep, tijdens het werken of samenspelen. Het gewenste gedrag wordt beloond en het negatieve gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd.

(zie ook de bijlage Gedragsprotocol)

5 Na schooltijd

• Tussen de middagopvang • Buitenschoolse opvang • Andere activiteiten na schooltijd • Vreedzame Vensterwijk •

Tussen de middagopvang

Het schoolbestuur/de school heeft de wettelijke verplichting om de tussen de middagopvang te regelen. Op De Swoaistee organiseert de eigen Vereniging Tussen de Middagopvang Swoaistee het overblijven. Twee coördinatoren van de SKSG sturen een groep vrijwilligers aan. Zij vangen de kinderen tussen de middag op, eten samen met de kinderen en begeleiden daarna het spel. De vrijwilligers zijn na een sollicitatiegesprek aangenomen, beschikken allen over een verklaring van goed gedrag en hebben een of meerdere cursussen gevolgd. Bij problemen of vragen kunt U altijd contact opnemen met deze coördinatoren (zie hiervoor het Informatieboekje 2016-2017).

Vanuit de laatste Ouderenquête (Schoolplan 2015) blijkt dat de meerderheid van de ouders nog niet wil kiezen voor de invoering van een continu-rooster. Dit blijft wel een onderwerp van gesprek.

Buitenschoolse opvang

Het schoolbestuur/de school is ook wettelijk verplicht de mogelijkheid tot buitenschoolse opvang aan te bieden. Al jaren heeft de school een goede samenwerking met de SKSG. Sinds 2014 zijn er twee groepen van deze professionele organisatie gehuisvest in het naastgelegen gebouw (voormalig gebouw van 't Kompas). De Swoaistee heeft de SKSG ingehuurd om de voor- en naschoolse opvang te regelen. Dit is in een convenant vastgelegd. Zowel school als BSO (buitenschoolse opvang) hebben regelmatig overleg over allerlei praktische zaken en de pedagogische lijn.

De SKSG is een partner in de Vreedzame School / Vreedzame Wijk-ontwikkeling.

Andere activiteiten na schooltijd

We doen als school mee aan verschillende activiteiten zoals diverse sporttoernooien, voorleeswedstrijden, presentaties en de avondvierdaagse. Dankzij de grote bereidheid van ouders ons hierbij te ondersteunen is dit allemaal mogelijk.

Incidenteel is er naschools (cursus)aanbod in school, zoals de (betaalde) jeugdschaakcursus.

Het jeugd- en jongerenwerk (nu onderdeel van WIJ-Lewenborg) organiseert veel activiteiten in de wijk, die in school door middel van flyers (Sport- en Activiteitenladder) bekend worden gemaakt.

De wijkkinderraad probeert elk jaar een grote activiteit te organiseren voor kinderen en ouders in de wijk.

Vreedzame Vensterwijk

De Swoaistee maakt, samen met de andere basisscholen uit de wijk en uit Ruischerbrug, deel uit van de Vreedzame Vensterwijk Lewenborg. Daarnaast doen de peuterspeelzalen, de kinderopvang, maar ook instanties als de bibliotheek, GGD, CJG en Het Dok (nu WIJ-Lewenborg) mee binnen de Vreedzame Vensterwijk. De Vreedzame Vensterwijk probeert aan kinderen en ouders een breed aanbod te bieden op allerlei gebied – van ontmoeting tot opvoedingsondersteuning en een veilige schoolomgeving. Het hogere doel is samen te komen tot een prettige leefomgeving in de wijk waarin iedereen zichzelf kan zijn, zich kan ontplooiën. De vele activiteiten vinden zowel onder schooltijd als na schooltijd plaats.

Al deze organisaties werken vanuit het wijkperspectief 'Lewenborg in 2020' aan de ontwikkeling van de Vreedzame Wijk.

Vanaf het nieuwe schooljaar zullen we dit samenwerkingsverband "Lewenborg XL" gaan noemen.

6 Het team

• *Het team als stamgroep* • *De begeleiding van stagiaires* • *Professionalisering van de stamgroepsleiders* •

Het team als stamgroep

Op De Swoaistee werken we als een team van onderwijsprofessionals. We proberen van elkaar te leren en elkaar goed te ondersteunen. Dit samenwerken is een onderdeel van het Jenaplanconcept. We hebben niet alleen zorg voor alle kinderen, maar ook zorg voor elkaar. Ook stamgroepsleiders verschillen onderling van elkaar en beschikken over uiteenlopende talenten. We proberen jonge, beginnende stamgroepsleiders zo goed mogelijk te begeleiden. De beide interne begeleiders hebben een belangrijke ondersteunende en coachende rol waar het de begeleiding van zorgleerlingen betreft, maar ook waar het problemen rondom de groepsorganisatie of het groepsklimaat betreft.

De directie tenslotte probeert zoveel mogelijk faciliterend op te treden om iedereen zo goed mogelijk in staat te stellen om de kerntaak, het opbouwen van een pedagogische relatie met de stamgroep, mogelijk te maken.

Binnen de school proberen we het aantal stamgroepsleiders per stamgroep tot twee te beperken om zo rust, regelmaat en continuïteit te waarborgen. Soms moet hier door onverwachte ziekte van worden afgeweken.

Om een goede communicatie tussen de teamleden te bevorderen begint elke werkdag om 08.10 uur met een korte briefing, is er een wekelijks werkoverzicht en wordt er regelmatig een teamvergadering gehouden. Daarnaast vinden er bouwvergaderingen plaats, waar de stamgroepsleiders van een bepaalde bouw met elkaar overleggen over de zaken van die bouw. Tenslotte zijn er diverse zorgbesprekingen en overleggen van inhoudelijke en organisatorische werkgroepen.

De begeleiding van stagiaires

Op De Swoaistee zijn met grote regelmaat stagiaires aanwezig om het vak te leren. Omdat we een Jenaplanschool zijn trekken we vaak de aandacht van opleidingsinstituten. Regelmatig krijgen we verzoeken binnen om eens te mogen kijken hoe wij het als Jenaplanschool aanpakken.

De meeste studenten komen van de Pedagogische Academie Basisonderwijs (PABO) de Eekhorst uit Assen. Op deze PABO kunnen studenten worden opgeleid voor het Jenaplandiploma. We zijn opleidingschool voor deze PABO. Vaak bieden we 4^e jaars studenten de mogelijkheid om een langere stageperiode bij ons te volgen (zgn. LIO-stage), waarbij zij na een inwerkperiode voor een aantal dagen per week de groepsverantwoordelijkheid geheel overnemen. De eigen stamgroepsleider blijft uiteraard als 'mentor' op de achtergrond aanwezig, maar heeft ook tijd voor andere taken.

Daarnaast hebben we veel studenten van het Noorderpoort College en het Alfa-College. Deze studenten komen van de opleiding Onderwijs Assistent (OA niveau 2/3/4). Deze stagiaires verrichten ondersteunende werkzaamheden in de onderbouw en zo nu en dan ook in de middenbouw.

Voor de lessen bewegingsonderwijs in midden- en bovenbouw maken we gebruik van stagiaires van de opleiding Sport en Bewegen van het Alfa-College.

Professionalisering van de stamgroepsleiders

Op De Swoaistee wordt continu gewerkt aan het 'up to date' houden van kennis en aan verdere professionalisering. Hiertoe wordt zowel individueel als in teamverband gewerkt aan het vergroten van de deskundigheid door het volgen van cursussen.

In een scholingsplan wordt ieder jaar aangegeven op welke gebieden scholing gaat plaatsvinden. Het behalen van het Jenaplandiploma wordt gestimuleerd en is uiteindelijk een benoemingsvoorwaarde.

Binnen de Jenaplanregio Groningen-Drenthe treffen de Jenaplanscholen elkaar regelmatig. Gezamenlijk werken we aan specifieke Jenaplanthema's. Dit gebeurt tijdens een aantal regiobijeenkomsten, waarin ervaringen worden uitgewisseld.

Voor 2015-2017 staat 'modern Jenaplanonderwijs' en profilering op de agenda, naast het continu werken aan het concretiseren van de Jenaplankernkwaliteiten en de Jenaplanessenties.

Ook organiseert de Jenaplanregio ieder jaar een studiemiddag/lezing of een werkconferentie. Op deze dagen zijn alle Jenaplanscholen uit Groningen, Drenthe en binnenkort ook Friesland aanwezig.

Jaarlijks gaan de bedrijfshulpverleners (EHBO en ontruiming) op de verplichte herhalingscursus. Zij zorgen ook voor de organisatie van de jaarlijkse ontruimingsoefening met alle kinderen.

De overheid stimuleert de professionalisering door het beschikbaar stellen van de Lerarenbeurs. Hierdoor worden studie- en vervangingskosten grotendeels vergoed. In voorgaande jaren zijn hiermee twee taalspecialisten, een rekenspecialist en twee specialisten cultuuronderwijs opgeleid.

Tenslotte zijn er allerlei individuele scholingen mogelijk, o.a. via onze eigen O2G2-Academy, waarbij het schoolbestuur in eigen beheer allerlei cursussen en workshops aanbiedt aan alle leerkrachten/docenten die werkzaam zijn bij ons schoolbestuur.

In het schooljaar 2017-2018 gaan we op teamniveau o.a. aan de slag met :

Professionele cultuur	- positieve feedback gekoppeld aan intensieve onderlinge groepsbezoeken.
Taal	- aanbod mondelinge taalvaardigheid
Engels	- verbeteren leerlijn Engels en overgang naar VO
Rekenen	- de mogelijkheden van het rekenen in de stamgroep
Cultuuronderwijs	- workshops om de eigen vaardigheden / praktische toepassingen te vergroten
ICT	- invoeren en uitproberen leerlijn digitale geletterdheid.

7 De ouders/verzorgers

- Ouderhulp • Betrokkenheid van ouders • Informatievoorziening • MR • GMR • Leerlingenraad en Kinderraad • Oudervereniging
- Werkgroepen • Klachtenprocedure/vertrouwenspersoon • Inspectie •

Een goed contact met ouders/verzorgers vinden we heel belangrijk. Immers ouders/verzorgers en school voeden samen de kinderen op. Het is daarom belangrijk om elkaars standpunten wat betreft die opvoeding te kennen.

Ouders/verzorgers zijn van harte welkom om, voor en na schooltijd in de klas te komen kijken. Als ouders/verzorgers behoefte hebben aan een gesprek met de stamgroepleider van hun kind of met de directie kunnen zij daarvoor altijd een afspraak maken.

Ouderhulp

De school doet regelmatig een beroep op ouders om in school te assisteren. Daarbij moet gedacht worden aan zaken als het begeleiden van excursies, sportevenementen en weeksluitingen, maar denk ook aan deelname aan de verschillende werkgroepen van de Oudervereniging, het lezen met individuele kinderen en het helpen in de schooltuin.

Bij alle activiteiten die ouders voor de school verrichten behoudt de school de eindverantwoordelijkheid. Alle hulp is altijd welkom. We kunnen met trots zeggen dat veel ouders op enige wijze, variërend van meegaan op een excursie tot wekelijks aanwezig zijn voor stamgroepactiviteiten, betrokken zijn bij de school.

Na een aantal schoolweken organiseert elke stamgroep een stamgroepavond waarop aan de ouders wordt uitgelegd wat er zoal in de stamgroep gebeurt en welke accenten er dit schooljaar worden gelegd. Er wordt ook voorlichting gegeven over de OV, de MR, de brugfunctionaris en de schoolverpleegkundige. Elke stamgroep heeft een eigen stamgroeppouder die de hulp/activiteiten t.b.v. de eigen stamgroep (mee) coördineert.

Betrokkenheid van ouders

Wanneer je een leef-werkgemeenschap wilt zijn en je als school enigszins met de opvoeding van kinderen wilt bemoeien, is het belangrijk dat ook de ouders betrokken zijn bij de school. Wij willen gebruik maken van de deskundigheid van ouders met betrekking tot hun eigen kind. Zij kennen het kind immers al vier jaar, voordat wij het zien. Zij maken de kinderen van dichtbij mee, buiten schooltijd en in de vakanties. Maar vooral zijn het de ouders die de meest intieme relatie met het kind hebben.

Ouders voelen hun kind het beste aan, weten als geen ander hoe het kind denkt, voelt en handelt. Van die kennis willen we graag gebruik maken. Dit komt vooral tot zijn recht tijdens de huisbezoeken en bij de rapportgesprekken. Een geschikte plek is ook het driewekelijkse koffie-uurtje met de schoolverpleegkundige. Tenslotte is deze gewenste betrokkenheid ook de reden dat we jaarlijks een aantal open, thematische ouderavonden organiseren, waarop zowel de school als de ouders gespreksonderwerpen kunnen inbrengen.

Dit schooljaar gaat een werkgroep bestaande uit teamleden en leden van de Oudervereniging onder begeleiding van het Lectoraat Jeugdbeleid aan de slag met het versterken van de ouderbetrokkenheid. Dit doen ze eerst door 'het ophalen van verhalen' om zo de verschillende verwachtingen beter in beeld te krijgen. Hoe denken we over elkaar, wat verwachten we eigenlijk, hoe willen we dat bereiken?

Informatievoorziening aan ouders

Ouders zijn altijd welkom op school. De deuren staan open. Er zijn veel mogelijkheden om een kijkje binnen de school te nemen. Ook een kijkje in de groep is mogelijk. Van tevoren moet wel een afspraak gemaakt worden met de stamgroepsleider, zodat hij hier rekening mee kan houden.

Als ouders behoefte hebben om met de stamgroepsleider te spreken over hun kind is het verstandig daar een afspraak voor te maken. De stamgroepsleider direct voor of na schooltijd aanschieten met de vraag hoe het nu met het kind gaat, is meestal geen goede manier. Dit soort gesprekken zijn te belangrijk om staande af te doen in een drukke omgeving. Beter is het om een afspraak te maken en er rustig voor te gaan zitten.

De meeste informatie naar de ouders gaat via het **Swoaistee-Journaal**. Dit is een tweewekelijkse digitale nieuwsbrief gericht aan de ouders. Het Swoaistee-Journaal verschijnt één keer in de twee weken op donderdag. Het Journaal wordt op de website

geplaatst (www.swoaistee.nl), maar er kan ook een digitaal abonnement op worden genomen, zodat het als email wordt ontvangen. Berichten over komende activiteiten, mededelingen van de geledingen binnen de school, zoals oudervereniging, medezeggenschapsraad, werkgroepen en het schoolteam en ook vaak korte terugblikken op activiteiten die reeds geweest zijn, vormen de inhoud. De agenda vormt een vaste rubriek in het Swoaistee-journaal.

Iedere stamgroep maakt gebruik van **Mijn School**. Hier worden de laatste nieuwtjes, wijzigingen, oproepen e.d. doorgegeven.

Ook wordt er verslag gedaan van activiteiten in die bepaalde stamgroep. Ouders ontvangen een individuele inlogcode.

In het **Informatieboekje** staat belangrijke informatie voor de duur van het schooljaar. Deze verschijnt als schriftelijke bijlage bij deze schoolgids. Ook kunt u deze informatie vinden op onze website: www.swoaistee.nl

Medezeggenschapsraad (MR)

In de MR zijn volgens de bepalingen van het MR-reglement de ouders en het schoolteam vertegenwoordigd. Voor dit schooljaar is het aantal MR-leden acht (vier ouderleden en vier teamleden).

In het algemeen kan gezegd worden dat de MR door de directie en het bestuur gevraagd wordt om met betrekking tot een aantal zaken advies te geven of instemming te betuigen. Daartoe bezit de MR dus het adviesrecht en het instemmingsrecht.

Het MR-reglement vermeldt welke beleidspunten instemmingsrecht dan wel adviesrecht geven. De onderwerpen van de vergaderingen zijn voornamelijk van onderwijsinhoudelijke aard, zoals de bespreking van het jaarplan, het scholingsplan, de formatieberekening en de begroting, de relatie tussen ouders en de stamgroepleiders, de normjaartaak van de teamleden.

Leden van de MR hebben een zittingstermijn van vier jaar, maar kunnen besluiten zich opnieuw verkiesbaar te stellen. De oudergeleding van de MR wordt door de ouders van de school gekozen. Elke ouder kan zich in principe als kandidaat opgeven.

De MR vergadert ongeveer tien keer per jaar. Deze vergaderingen zijn in principe openbaar. De verslagen van de vergaderingen zijn, na vaststelling, te vinden op de website van de school. De MR organiseert ieder jaar een jaarvergadering waarop het verantwoording aflegt aan de ouders over haar activiteiten.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR behartigt de belangen van de scholen op bestuursniveau. Van elke school binnen het schoolbestuur voor openbaar onderwijs Groningen, heeft een afgevaardigde in de GMR zitting. Dit kan een ouder of een teamlid zijn. De GMR vergadert over schooloverstijgende zaken. Afhankelijk van het onderwerp heeft de GMR advies- of instemmingsrecht.

Op onze website zijn verslagen van de diverse vergaderingen (OR, MR, GMR) te raadplegen.

Samenstelling MR / GMR

Zie het informatieboekje, als bijlage bij deze gids.

Oudervereniging

Sinds het voorjaar van 2012 hebben we op de Swoaistee een Oudervereniging, waar alle ouders/verzorgers van kinderen op de Swoaistee lid van zijn. Hiervoor was dit de Ouderraad. De Oudervereniging (OV) probeert op allerlei manieren ouders meer en beter bij de school te betrekken. In de OV hebben zowel teamleden als ouders zitting. De OV werkt op basis van een huishoudelijk reglement. De OV heeft formeel de volgende taken:

- het uitdragen van de doelstellingen van de school
- het bevorderen van de ouderparticipatie op de school
- het ontwikkelen en ondersteunen van diverse activiteiten t.b.v. de school
- het innen en beheren van de ouderbijdrage en het schoolreisgeld
- het fungeren als aanspreekpunt voor alle ouders
- het samen met ouders en team werken aan oplossingen van knelpunten.

In de praktijk komt het erop neer dat het accent binnen de OV ligt op het organiseren van allerlei activiteiten, zoals bijvoorbeeld sinterklaas- en kerstviering, schoolreis, informatievoorziening naar de ouders en ouderparticipatie. Deze ouderparticipatie komt o.a. tot uiting in het meewerken van veel ouders in de verschillende werkgroepen van de OV.

Op dit moment telt de OV de volgende werkgroepen:

- Werkgroep Sint
- Werkgroep Kerst
- Werkgroep Kinderboek
- Werkgroep Luizen
- Werkgroep Schoolreis
- Werkgroep Sport
- Werkgroep Fondsenwerving
- Werkgroep Coördinatie
- Werkgroep Schoolfeest.

De coördinatiegroep beheert de financiën (het schoolfonds) en komt elke derde dinsdag van de maand bijeen; hierin zitten o.a. de voorzitter, secretaris en penningmeesters. Zo nodig stemt de coördinatiegroep activiteiten van diverse werkgroepen op elkaar af en ondersteunt de werkgroepen. De vergaderingen van de OV zijn openbaar; ze worden aangekondigd in het Journaal. De agenda wordt gepubliceerd op de website en de notulen kunnen worden opgevraagd.

De OV organiseert samen met de Medezeggenschapsraad (MR) ieder najaar een Jaarvergadering. Op die avond worden de plannen voor het komende jaar bekendgemaakt en wordt verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar (o.a. over de besteding van de ouderbijdrage). Eventuele veranderingen in het bestuur van de OV worden dan ook bekend gemaakt.

Vanuit elke werkgroep zit in principe één vertegenwoordiger in de coördinatiegroep en de coördinatiegroep maakt in z'n geheel deel uit van de OV. Veel ouders helpen mee in één van de werkgroepen en zitten dus niet formeel in de OV.

Schoolfonds, schoolreis en werkweek

Van de ouders wordt een jaarlijkse vrijwillige ouderbijdrage gevraagd van € 18,- De jaarlijkse ouderbijdrage wordt vastgesteld op de Jaarvergadering in het najaar. Na de Jaarvergadering worden de rekeningen verspreid.

Van het geld voor het schoolfonds worden de activiteiten van de werkgroepen bekostigd en andere projecten ondersteund.

Hiernaast wordt van de ouders van de kinderen in de onder- en middenbouw een vrijwillige bijdrage van € 24,- gevraagd voor het jaarlijkse schoolreisje (tijdens de werkweekperiode van de bovenbouw). Van de ouders van de kinderen in de bovenbouw wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd van € 65,- voor de driedaagse werkweek (september/oktober).

Als er betalingsproblemen zijn kan contact worden opgenomen met de zgn. brugfunctionaris van de school (Sanne Lantinga – ook intern begeleider) die goed thuis is in allerlei (gemeentelijke) regelingen in het kader van armoedebeleid en tegemoetkoming onderwijskosten.

Samenstelling OV en werkgroepen

Zie het infoboekje, als bijlage bij deze gids.

Tevredenheid / klachtenregeling / vertrouwenspersoon

Bent u tevreden, vertel het verder!

Bent u ontevreden, vertel het ons!

Onder dit motto bevorderen we de contacten tussen ouders/verzorgers, teamleden, begeleiders, onderwijsondersteuners en werkgroepleden. Overal waar gewerkt wordt zijn wel eens misverstanden en worden fouten gemaakt, dat is op onze school niet anders. Je bent van harte welkom om dergelijke punten met ons te bespreken. Samen streven we naar een goede oplossing en komen wij er niet uit dan bespreken we samen wie ingeschakeld moet worden om een oplossing te realiseren.

Een officieel spreekuur hanteren wij niet, maar je kunt ons altijd aanspreken en desgewenst maken wij een afspraak. In deze schoolgids wordt uitgebreid toegelicht hoe en waar je klachten of opmerkingen kunt aangeven, zodat deze op de juiste plek terecht komen en gezamenlijk actie ondernomen kan worden.

- **Klachten**

Ouders/verzorgers of personeelsleden van de school kunnen een klacht indienen over gedragingen en beslissingen van het schoolbestuur, personeel van de school of de permanente commissie leerlingenzorg.

De mogelijkheid om een klacht in te dienen is gebaseerd op de klachtenregeling Openbaar Onderwijsgroep Groningen en hanteert het volgende stappenplan:

Stap 1: Klacht bespreken met de betrokken persoon.

Stap 2: Indien stap 1 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht bespreken met de directeur of de contactpersoon bij ons op school.

Stap 3: Indien stap 2 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht bespreken met schoolbestuur.

Stap 4: Indien stap 3 niet naar tevredenheid wordt opgepakt, klacht voorleggen aan de (landelijke) klachtencommissie.

Voor informatie over de klachtenprocedure kun je terecht bij de contactpersoon op onze school (zie Informatieboekje).

De interne klachtenregeling van O2G2 is te vinden op www.o2g2.nl.

Als het overleg op school geen oplossing biedt, kun je een klacht indienen bij het College van Bestuur van O2G2 (p/a postbus 744, 9700 AG Groningen). De klachtencoördinator van O2G2 (de heer F. Bosma, tel: 088-3688800) kan je informeren over de procedure.

Mocht deze stap nog niet tot een bevredigende oplossing leiden, dan kan formeel een klacht ingediend worden bij de Landelijke Klachtencommissie. De Openbaar Onderwijs Groep Groningen is aangesloten bij de Stichting Onderwijsgeschillen, postbus 85191, 3508 AD Utrecht.

Voor klachten over seksuele intimidatie kun je het beste één van de vertrouwensartsen van de GGD benaderen (050-3674000) of met de Vertrouwensinspecteur (0900-1113111).

Onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie bewaakt de kwaliteit van het onderwijs. De manier waarop dit gebeurt is te vinden op de website: www.onderwijsinspectie.nl.

8 Ontwikkelingen en beleid

• *Activiteiten ter verbetering van het onderwijs* • *Zorg voor de relatie school en omgeving* • *Beleidsontwikkelingen* •

Het onderwijs blijft in ontwikkeling op De Swoaistee. In de school worden veranderingen gezien als een nooit eindigend proces, gestuurd door een consequente wisselwerking tussen doen en denken. In het Schoolplan wordt uitgebreid ingegaan op de keuzes die gemaakt zijn met betrekking tot het beleid voor de komende jaren. Het Schoolplan is te raadplegen op de website: www.swoaistee.nl.

Activiteiten ter verbetering van het onderwijs

Iedere vier jaar wordt er een Schoolplan geschreven. Daarin staat nauwkeurig vermeld welke onderdelen we willen verbeteren. Het Schoolplan is geactualiseerd en geldt nu voor de periode 2015-2019.

In het Jaarplan 2017-2018 worden een aantal verbeteractiviteiten expliciet benoemd:

- het implementeren van de nieuwe Taalkasten
- het verbinden van de geplande thema's wereldoriëntatie met cultuuronderwijs
- het versterken van zelfverantwoordelijk leren door dag- en weektaken en doelstellingengesprekken
- deelname aan de pilot digitale geletterdheid voor de hele school
- deelname aan de pilot leerlijn Engels van PO naar VO
- het gebruiken van positieve feedback bij de onderlinge groepsbezoeken door de stamgroepleiders.

Zorg voor de relatie school en omgeving

De Swoaistee onderhoudt contacten met diverse andere scholen en instanties. Ook op dit niveau willen we graag samenwerken met anderen. Zo onderhouden we contacten met:

Andere scholen in de wijk

Regelmatig is er overleg met andere scholen in de wijk. Vaak wordt er informatie uitgewisseld over actuele ontwikkelingen in het onderwijs. Ook wordt er gesproken over wijkaangelegenheden zoals verkeersveiligheid, sportdagen, buurtnetwerk, gemeenschappelijke margedagen en de vreedzame vensterwijk.

Andere Jenaplanscholen

Hierbij gaat het vooral om Jenaplanscholen in de Regio Noord. Onze collega-school in de stad Groningen is OBS de Petteflet.

Andere openbare basisscholen

De directies van de openbare basisscholen komen regelmatig tezamen in het zogenaamde 'DPBO'. Bestuur en schoolleiding van alle scholen wisselen informatie en standpunten uit om te kunnen komen tot afspraken.

NJPV en JAS

Voor ondersteuning van specifieke Jenaplanszaken klopt de school aan bij de NJPV (Nederlands Jenaplan Vereniging) en/of begeleidingsdiensten die gespecialiseerd zijn in Jenaplanonderwijs zoals het JAS.

WIJ-Lewenborg

Als school werken we nauw samen met WIJ-Lewenborg als het gaat om niet-onderwijsgerelateerde zorg. Binnen het WIJ-team werken diverse zorg- en maatschappelijke organisaties samen om problemen rondom een kind/gezin in samenhang te kunnen bespreken en aansturen. Denk hierbij ook aan mogelijkheden als de BSO+plekken en de Gezinsklas.

Alfa-College en Noorderpoort

We onderhouden een nauwe samenwerkingsrelatie met het Alfa-College en het Noorderpoort. Het betreft hier enerzijds de stageplekken voor de opleiding tot onderwijsassistent, anderzijds de opleiding tot sportinstructeur.

Pabo De Eekhorst

De Swoaistee onderhoudt nauwe contacten met Pabo De Eekhorst (onderdeel van de Stenden Hogeschool). Deze Pabo heeft zich gespecialiseerd in de traditionele onderwijsvernieuwingen Jenaplan-, Freinet-, Montessori- en Daltononderwijs.

SKSG

Het schoolbestuur werkt met de SKSG nauw samen in de ontwikkeling naar integrale kindcentra. Ook wij gaan nauwer samenwerken met de SKSG (BSO, PSZ) om onderwijs en opvang meer met elkaar in contact te brengen en zo van elkaars mogelijkheden te kunnen profiteren. We gaan bekijken hoe het voormalige Kompasgebouw beter kan worden gebruikt.

Beleidsontwikkelingen

Het Strategisch Beleidsplan van O2G2 bepaalt voor een deel de speerpunten van onze schoolontwikkeling. Denk hierbij aan zaken als 'de basis op orde' – voldoende pedagogisch-didactische vaardigheden bij alle leerkrachten, de aandacht voor passend onderwijs (zowel voor zorgleerlingen als voor de groep meerbegaafden), de aandacht voor de ICT-ontwikkeling, een samenhangend onderwijsaanbod van voorschools tot voortgezet onderwijs.

Hiernaast laten we ons bij de schoolontwikkeling sterk leiden door de vernieuwde conceptontwikkeling binnen de NJPV. Er is een sterke behoefte om de Jenaplanscholen sterker te profileren als een modern, pedagogisch onderwijsconcept dat uitstekend is toegerust om de kinderen van nu voor te bereiden op de toekomst van straks. Op schoolniveau blijkt dit uit de volledige invoering van de driejarige stamgroep en de grote aandacht voor burgerschapsvorming, wereldoriëntatie en cultuuronderwijs.

Tenslotte is er het landelijke (overheids)beleid, waarbij vooral de discussie over de curriculumontwikkeling Onderwijs2032 in het oog springt. Vanuit het grote belang dat wordt gehecht aan de 21^e eeuwse vaardigheden is er een discussie op gang gekomen of het huidige onderwijscurriculum wel een goede voorbereiding vormt op hetgeen onze kinderen straks nodig hebben om als volwaardig burger te kunnen functioneren.

We volgen deze discussie met grote aandacht omdat we van mening zijn dat veel 21^e eeuwse vaardigheden al in de eerste basisprincipes van het Jenaplanonderwijs in de zestiger jaren van de 20^e eeuw zijn benoemd. Dit is juist de kracht van een duidelijke mensvisie en het vasthouden aan 'basisprincipes'. Het fundament is sterk, daarop kan met allerlei materialen en bakstenen verder worden gebouwd.

9 Resultaten van het onderwijs

• Toetsen • Inspectienormen •

Toetsen

Om na te gaan hoe de kinderen op onze school presteren, worden regelmatig toetsen afgenomen. Naast de methodegebonden toetsen worden ook standaardtoetsen afgenomen. We volgen hiervoor het leerlingvolgsysteem van CITO. Naast de prestaties voor vakken als lezen, spelling en rekenen zijn ook andere soorten kennis, vaardigheden en attitudes van belang, zoals sociale en creatieve vaardigheden, werkhouding en schoolbeleving. De observaties van de stamgroepleiders zijn hierbij belangrijk. De achtstejaars doen aan het eind van hun schoolloopbaan de Eindtoets (CITO). Kinderen met grote leerachterstanden kunnen in aanmerking komen voor de NIO en voor de niveau-toets. De NIO is de Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau en deze geeft een indicatie van het niveau van vervolgonderwijs dat voor een leerling geschikt is.

De directie en de IB'er bespreken samen met behulp van de groepsoverzichten wat de leeropbrengsten binnen een vakgebied zijn en welke maatregelen genomen kunnen worden om de leeropbrengsten en de kwaliteit van het onderwijs te behouden of te vergroten. Dit wordt vervolgens teruggelegd in het team. Voor alle basisvaardigheden zijn leerlijnen opgesteld.

Inspectienormen

Van de eindtoets wordt een eindevaluatie op landelijk niveau gemaakt. Deze toetsen zijn landelijk genormeerd. Dat betekent dat wij kunnen zien hoe de school er in het algemeen in vergelijking tot voorgaande jaren voorstaat en hoe de school er voorstaat vergeleken met andere scholen met eenzelfde 'leerlingenpopulatie'.

Het vierjarige inspectiebezoek in januari 2014 leverde een zeer positieve beoordeling op (www.onderwijsinspectie.nl).

De toetsgegevens zeggen echter lang niet alles. Er kunnen vele redenen zijn waarom een bepaalde jaar-/stamgroep anders scoort dan bijvoorbeeld in voorgaande jaren.

Tabel met CITO-eindtoetsgegevens

	Score CITO-eindtoets	Inspectienorm
2010 - 2011	534,2	533,8
2011 - 2012	534,2	534,2
2012 - 2013	530,5	534,2
2013 - 2014	536,2	533,9
2014-2015	534,9	534,2
2015-2016	533,1	534,2
2016-2017	536,1	534,3

De scores van de eindtoets 2017 liggen ruim boven de inspectienorm.

Deze score ligt in de lijn van de verwachtingen. Op basis van de toetsresultaten van januari 2017 mocht een hogere score op de eindtoets worden verwacht dan in 2016.

10 Regeling school- en vakantietijden

• *Schooltijden* • *De leerplicht* • *Ziekmelding en ongeoorloofd verzuim* • *Verzuim om andere redenen en extra verlof* • *Verlofregeling* •

Schooltijden

Onze school werkt met het model 8 x 940 uur per leerjaar. Hierdoor hebben alle kinderen / groepen dezelfde schooltijden.

Over de gehele schoolloopbaan hebben de kinderen tenminste het wettelijke minimum van 7520 uren genoten.

Na aftrek van de vakantie- en margedagen (**zie het Informatieboekje**) gaan alle kinderen in 2016-2017 tenminste 940 uren naar school.

Vanaf 8.00 uur is de school open. Er wordt voor de stamgroepleiders elke dag een korte briefing gehouden van 08.10-08.15 uur. De stamgroepleiders zijn vanaf 08.20 uur in de groep. We beginnen om 8.30 uur. Bij veelvuldig te laat komen wordt dit digitaal verwerkt en zodoende ook doorgegeven aan de leerplichtambtenaar. Het is prettig als het afscheid kort gehouden wordt, omdat de kinderen na binnenkomst meestal direct aan het werk gaan. Na de middagpauze zijn de stamgroepleiders weer om 12.50 uur in de groep, zodat de lessen om 13.00 uur kunnen beginnen.

Voor en na schooltijd is er altijd even gelegenheid bij uw kind in de klas te komen kijken.

Schooltijden

Maandag, dinsdag en donderdag:

Alle stamgroepen (groep 1 t/m 8) van 8.30 - 12.00 uur, 13.00 - 15.00 uur

Woensdag, vrijdag:

Alle stamgroepen (groep 1 t/m 8) van 8.30 -12.30 uur.

De leerplicht

Ieder kind in Nederland heeft recht op onderwijs. Sterker nog, ieder kind móet naar school. In de Leerplichtwet staat dat ieder kind vanaf zijn vijfde tot en met het schooljaar waarin het zestien wordt, verplicht is naar school te gaan. Daarna moet een kind nog een jaar lang minimaal twee dagen per week naar school. Deze wet geldt voor alle inwoners van Nederland.

Je taak als ouder of verzorger

Als je een kind in de basisschool-leeftijd hebt, moet je ervoor zorgen dat je kind wordt ingeschreven op een school. Ook moet je erop toezien dat je kind de lessen bijwoont. Gebeurt dat niet, dan ben jij degene die daarop aangesproken wordt. Elke gemeente, dus ook Groningen, heeft daarvoor leerplichtambtenaren in dienst. Zij zijn degenen die ervoor zorgen dat de Leerplichtwet ook nageleefd wordt.

De gevolgen als je kind niet regelmatig naar school gaat

Blijft je kind zonder geldige reden drie dagen achter elkaar weg van school, dan geeft de directie dit door aan de leerplichtambtenaar. Die zal vervolgens contact met je opnemen om te horen waarom je kind niet naar school gaat. Misschien is je kind het slachtoffer van pesten, of misschien spijbelt het zonder dat je het weet. Samen met de ouders probeert de leerplichtambtenaar een oplossing te zoeken. Maar let wel: als je kind blijft verzuimen, kan hij ook maatregelen nemen. In het ergste geval loop je zelfs de kans dat je met justitie in aanraking komt. De leerplichtambtenaar kan namelijk proces-verbaal opmaken. Je kind moet nu eenmaal naar school, dat is wettelijk verplicht.

Ziekmelding/ongeoorloofd verzuim

Afmelding/ziekte

De school stelt de ouders in staat om vanaf 08.00 uur hun kinderen af te melden. Dit wordt onmiddellijk doorgegeven aan de stamgroepleider. Het afmelden van kinderen kan telefonisch gedaan worden. De stamgroepleider controleert elke ochtend of alle kinderen aanwezig zijn. Als een kind zonder geldige opgave van reden afwezig is wordt er zo spoedig mogelijk met de ouders/verzorgers contact opgenomen.

Verlof moet speciaal worden aangevraagd d.m.v. een daarvoor bestemd formulier dat je kunt ophalen bij de directie. De school is verplicht om ongeoorloofd schoolverzuim altijd te melden bij de leerplichtambtenaar van de gemeente Groningen (of de eigen woonplaats).

Kinderziekten / stofvrije ruimtes

Wanneer je kind één van de kinderziekten heeft, verzoeken we je het zieke kind zolang thuis te houden tot de ziekte volledig achter de rug is. Dit i.v.m. het goed herstellen van het kind en met het oog op besmettingsgevaar. Ten behoeve van kinderen en medewerkers met cara en astma komen in principe geen huisdieren in de school en is roken alleen op plaatsen toegestaan die buiten het directe bereik liggen van kinderen (in het hele gebouw en op het schoolplein is roken niet toegestaan).

Alle lokalen beschikken sinds eind vorig schooljaar over nieuwe klimaatsystemen die het CO₂-gehalte regelen.

De ervaringen tot nu toe zijn heel positief, frisse lucht en een betere concentratie.

Verzuim om andere redenen/ extra verlof

Bijzondere omstandigheden

In de Leerplichtwet wordt bepaald dat je extra verlof voor je kind kunt vragen, wanneer:

- je tijdens geen enkele schoolvakantie de mogelijkheid hebt om met je kinderen op vakantie te gaan (dit is alleen het geval wanneer je een beroep uitoefent in de agrarische sector, in de recreatiesector of in de horeca);
- er sprake is van andere gewichtige omstandigheden.

De term andere gewichtige 'omstandigheden' is een redelijk vage term. Hieronder wordt aangegeven wat onder andere gewichtige omstandigheden wordt verstaan en wanneer je hierop extra verlof voor je kind kunt aanvragen.

Bepaalde beroepen

Voor vakantiedoeleinden mag volgens de Leerplichtwet in slechts één geval buiten de gewone schoolvakanties vrij worden gegeven. Dit kan alleen wanneer één van de ouders een beroep heeft waardoor je niet in de gewone schoolvakanties op vakantie kunt met je gezin. Dit mag:

- één maal per schooljaar en niet langer dan 10 schooldagen;
- niet in de eerste twee lesweken van het schooljaar.

Andere gewichtige omstandigheden

Bij gewichtige omstandigheden is er geen sprake van vakanties. Bij gewichtige omstandigheden moet het gaan om factoren waar je niets aan kunt doen en die zo zwaar wegen dat je kind niet naar school kan.

In de volgende omstandigheden is er sprake van gewichtige omstandigheden:

- ernstige ziekte, overlijden of begrafenis/crematie van bloedverwanten of hun partners. Een kind kan maximaal 4 dagen verlof krijgen wanneer het gaat om ouders (1e graad), 2 dagen, wanneer het gaat om broers, zussen of grootouders (2e graad) en 1 dag verlof voor oom, tante, neef, nicht of overgrootouders (3e graad).
- huwelijk van familie (1e, 2e en 3e graad). Maximaal 2 dagen verlof. Dit is afhankelijk van het feit of dit huwelijk wordt gesloten in of buiten de gemeente van de belanghebbende.
- 12,5 -, 25-, 40-, 50-, en 60 jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders voor ten hoogste 1 dag.
- verhuizing van het gezin naar een andere gemeente, maximaal 1 dag verlof
- voor het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zover die niet buiten de lesuren kan geschieden.
- bij een 25-, 40-, en 50-jarig ambtsjubileum van familie (1e en 2e graad) voor ten hoogste 1 dag.
- gezinsuitbreiding, je kind krijgt maximaal 1 dag extra verlof.

De volgende situaties zijn géén andere gewichtige omstandigheden:

- familiebezoek in het buitenland
- vakantie in een goedkope periode of in verband met een speciale aanbieding
- vakantie onder schooltijd bij gebrek aan andere boekingsmogelijkheden
- een uitnodiging van familie of vrienden om buiten de normale schoolvakantie op vakantie te gaan
- eerder vertrek of latere terugkeer in verband met verkeersdrukte
- verjaardagen van familie of vrienden en andere festiviteiten kunnen belangrijke gebeurtenissen zijn, maar niet gewichtig genoeg om uw kind daarvoor thuis te houden. Ook niet als opa 85 wordt en zijn verjaardag in het land van herkomst wordt gevierd
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn.

Wat moet je doen?

Een verzoek om extra verlof in geval van gewichtige omstandigheden dient vooraf of binnen 2 dagen na ontstaan van de verhindering aan de directie te worden voorgelegd. Wanneer je extra verlof aanvraagt, kan er om bewijs worden gevraagd. Wanneer je niet in staat bent door een bepaald beroep op vakantie te gaan in de gewone vakanties, dan dien je dit zo spoedig mogelijk schriftelijk aan te vragen. Omdat de periode voor verlof op grond van de specifieke aard van het beroep van één van de ouders nooit langer kan bedragen dan 10 dagen, beslist de directie van de school altijd over een dergelijke aanvraag.

Geen toestemming

Wanneer er een beslissing is genomen op je aanvraag voor extra verlof, dan krijg je hier schriftelijk bericht van. Wanneer de directie van de school of de leerplichtambtenaar van mening is dat er van extra verlof geen sprake is en je houdt je kind toch thuis, dan wordt er een proces verbaal opgemaakt en kun je een geldboete verwachten.

Niet eens met de beslissing?

Wanneer je het niet eens bent met de beslissing, dan maak je altijd eerst bezwaar bij degene die het besluit genomen heeft. Als je bezwaar wilt maken, dan moet je dit doen binnen zes weken nadat het besluit aan je bekend is gemaakt. Als je het daarna nog niet eens bent met de beslissing, dan kunt je hierover in beroep gaan bij de Arrondissementsrechtbank in Groningen. Aan zo'n juridische procedure zijn kosten verbonden.

11 Aanmelden van nieuwe kinderen

• Aanmeldingsbeleid • PGN • Vierjarige kinderen • Oudere kinderen • Kinderen die specifieke zorg nodig hebben •

Aannamebeleid

Nieuwe kinderen op De Swoaistee worden toegelaten na een gesprek met de directie. Door de groei van het leerlingenaantal in de afgelopen jaren hebben wij samen met ons schoolbestuur besloten om voor onze school toelatingsbeleid in te voeren op basis van de capaciteit van het gebouw. Dit betekent dat we alle kinderen willen kunnen huisvesten binnen ons eigen schoolgebouw. Om tot een stabiele situatie te komen wordt er per leerjaar bepaald hoeveel kinderen er maximaal kunnen worden toegelaten.

Persoonsgebonden Nummer (PGN)

De invoering van het zogenaamde onderwijsnummer is wettelijk geregeld. Het onderwijsnummer zal worden gebruikt:

- in de contacten met instellingen in het onderwijs onderling;
- in de communicatie met de gemeente, de inspectie en de overheid.

Dit persoonsgebonden nummer dat wordt toegewezen aan het kind zal in veel gevallen het burger-servicenummer zijn.

Met de invoering van dit nummer wordt door de overheid beoogd:

- vermindering van de administratieve belasting van onderwijsinstellingen;
- kwalitatieve verbetering van de beleidsinformatie.

De toelating van een vierjarig kind

Nieuwe vierjarige kinderen die toegelaten zijn worden enkele weken voor hun verjaardag uitgenodigd om op bezoek te komen in de onderbouw. Samen met vader of moeder kan het kind drie dagdelen meedraaien. De opbouw van het schoolbezoek in de eerste periode kan in overleg met de stamgroepleider bepaald worden.

Alle kinderen, die aan het begin van het nieuwe schooljaar naar school gaan, worden aan het eind van het schooljaar uitgenodigd voor de 'wisselochtend'. Alle kinderen zijn op deze 'wisselochtend' in de stamgroep waar ze het volgende schooljaar naar toe zullen gaan.

Wanneer ouders overwegen hun kind op De Swoaistee te plaatsen, is het verstandig om eerst iets te weten te komen over De Swoaistee. Ouders/verzorgers moeten weten hoe er op school gedacht wordt over kinderen, samenleving en onderwijs. Dit kunnen ouders lezen in deze schoolgids, maar wij raden nieuwe ouders aan ook eens te praten met ouders die hun kinderen al op De Swoaistee hebben zitten. Ter oriëntatie kan een rondleiding door de school verzorgd worden. Deze rondleidingen vinden bij voorkeur plaats onder schooltijd, zodat de sfeer van de school geproefd kan worden. Uiteraard kunnen de kinderen mee. In het belang van het kind, de ouders/verzorgers en de school is het goed afwegen van de schoolkeuze van groot belang. Voordat een kind kan worden ingeschreven moet er een afspraak gemaakt worden met de directie voor een gesprek. Het beste kan dit door even te bellen (tel 050-3210477). De directie reserveert dan tijd voor u. Tijdens dit gesprek is er de mogelijkheid om van gedachten te wisselen over de manier van werken op De Swoaistee.

De plaatsing van een ouder kind

De plaatsing van een ouder kind (ouder dan vier jaar) gaat op dezelfde wijze als de aanmelding van een vierjarig kind. Een gesprek vooraf is ook hier weer voorwaarde.

Wanneer het kind op een basisschool in Lewenborg heeft gezeten wordt in eerste instantie terugverwezen naar de 'oude school'. Alleen wanneer blijkt dat het probleem in samenspraak met die school niet kan worden opgelost, is plaatsing op De Swoaistee mogelijk. Dit gaat altijd in overleg met de directie van de 'oude school'. Op dit gebied zijn er afspraken gemaakt met de andere scholen in Lewenborg. Zo proberen we samen te voorkomen dat kinderen op oneigenlijke gronden van de ene school naar de andere in de wijk gaan.

De plaatsing van een kind dat specifieke ondersteuning nodig heeft (zie ook hoofdstuk 4)

Soms komt het voor dat een kind dat specifieke ondersteuning nodig heeft wordt aangemeld op De Swoaistee.

Vaak zijn dat kinderen die op een andere basisschool zijn vastgelopen. Zij kunnen niet meekomen met de groep, moeten een jaar over doen of er is sprake van een advisering naar het speciaal onderwijs. Hoewel wij er naar streven om zoveel mogelijk kinderen plaats te bieden op De Swoaistee mag het niet zo zijn dat we een 'tussenvorm' worden van basisschool en speciaal onderwijs. In een geval van aanmelding van een kind dat specifieke zorg nodig heeft wordt de volgende procedure gevolgd:

- 1 er wordt door de directie contact opgenomen met de 'oude school'.
- 2 er volgt een gesprek van de directie met de ouders en het kind (bij voorkeur samen met de intern begeleider).
- 3 externe instanties, begeleidingsdiensten, hulpverleningsorganisaties kunnen om advies worden gevraagd.
- 4 op grond van de beschikbare informatie doet de directie een voorstel voor het al dan niet toelaten van het kind.
- 5 dit besluit wordt met motieven en argumenten aan de ouders en de 'oude school' voorgelegd.

De Swoaistee zal in bijzondere gevallen bijvoorbeeld bij een lichamelijke en/of verstandelijke handicap onderzoeken of onze school wel de juiste plek is voor het kind. Daarbij wordt geprobeerd een voorspelling van de schoolloopbaan van het kind op De Swoaistee te maken. Andere vormen van onderwijs worden hierbij vergeleken met onze school.

Het kind is en blijft uitgangspunt in dit soort beslissingen. Maar De Swoaistee moet een kind wel wat te bieden hebben. Ook de groep en de leerkracht waar het kind geplaatst wordt moet wat te bieden hebben. In de groep moeten voldoende mogelijkheden zijn om het nieuwe kind dat te bieden wat het nodig heeft en dat te geven waar het kind recht op heeft.

Binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs heeft de Swoaistee een zorgplicht om alle aangemelde kinderen een passende plek binnen de eigen school te bieden. Indien dit uiteindelijk niet het geval is dan zullen wij aangeven op welke (O2G2) school wij wel mogelijkheden zien.

12 Slotwoord

In deze schoolgids hebben we geprobeerd het Jenaplankarakter van onze basisschool zo goed mogelijk te belichten.

Uiteraard is het mogelijk, dat er na lezing van deze schoolgids vragen onbeantwoord zijn gebleven. We kunnen dan slechts één advies geven: stel die vragen aan ons!

Juist omdat we in deze schoolgids zo de nadruk hebben gelegd op het Jenaplankarakter van de school, is wellicht onderbelicht gebleven dat De Swoaistee net als alle andere basisscholen heeft te voldoen aan datgene wat er in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) is vastgelegd. Dat betekent dat ook De Swoaistee-kinderen met een hoop intellectuele bagage de basisschool verlaten. Vanzelfsprekend voldoet De Swoaistee dan ook aan de vakinhoudelijke eindtermen die landelijk zijn bepaald. De medezeggenschapsraad heeft ingestemd met de inhoud van deze schoolgids.

Voor actuele en jaarlijks bij te stellen informatie verwijzen we naar het Swoaistee-Journaal en het Informatieboekje.

Verklarende woordenlijst

Op alfabetische volgorde

Blokkuur Een periode, meestal anderhalf tot twee uur, waarin kinderen individueel of in groepjes met verschillende activiteiten bezig zijn.

Calamiteitenplan Plan dat naast de deur in ieder lokaal hangt. Het plan geeft aan wat er moet gebeuren bij brand en directe ontruiming.

DBPO Directieberaad primair onderwijs.

Formatieberekening Op basis van het leerlingenaantal krijgt de school geld toegekend. Op grond van de financiering krijgt de school leerkrachtplaatsen.

GMR Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Behartigt op het niveau van het schoolbestuur de belangen van personeel, ouders en leerlingen VO.

IB-er Intern begeleider, leerkracht die de zorg voor kinderen met speciale behoeften coördineert.

ICT Informatie en communicatietechnologie, alle activiteiten die rond de computer plaats vinden.

IJkmomenten Momenten waarop via objectieve toetsen gekeken wordt naar de individuele voortgang van kinderen en de voortgang gerelateerd aan het vastliggende gemiddelde.

KCOO Kenniscentrum Openbaar Onderwijs

Kerdoelen Landelijk vastgestelde einddoelen die basisschoolkinderen moeten hebben behaald bij het verlaten van de basisschool in groep 8.

Kringgesprekken Gesprekken die vanuit bepaalde doelstellingen plaats vinden in een kring, waarbij ieder zich aan dezelfde regels en afspraken moet houden.

Leerlingenpopulatie De groep leerlingen die op een specifieke school zit. De populatie wordt bepaald door vastgestelde criteria.

Leerplichtambtenaar Ambtenaar aan wie gemeld moet worden wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim of schoolverzuim zonder geldige reden.

Margedag Dag waarop de leerlingen vrij zijn (i.v.m. het teveel aan lesuren op jaarbasis) en waarop de leerkrachten op school werken aan inhoudelijke zaken.

Methodegebonden toetsen Toetsen die de behandelde stof over een bepaalde periode uit de methode toetsen.

MR De medezeggenschapsraad, raad waarin vier gekozen ouders en vier verkozen teamleden zitten. De MR toetst inhoudelijke zaken en reageert op ingekomen stukken.

NDE Natuur- en duurzaamheidseducatie

NJPV Nederlandse Jenaplan Vereniging

BSO Buitenschoolse opvang, verzorgd door het SKSG

Ontdekhoeck Plek in de klas waar door individuele kinderen op wereldoriëntatiegebied gewerkt wordt aan werkstukken.

OV De oudervereniging, vereniging waarin oudervertegenwoordigers zitten en een aantal leerkrachten. De oudervereniging stuurt de werkgroepen aan en houdt zich bezig met een aantal praktische zaken op school.

Orthotheek Bibliotheek met materialen gericht op extra zorg op allerlei gebied.

Ouderbijdrage Vrijwillige ouderbijdrage om activiteiten van de werkgroepen van de OV te kunnen bekostigen.

Ouderleden Ouders die vertegenwoordigd zijn in allerlei werkgroepen en commissies.

PCL Permanente Commissie Leerlingenzorg. Wanneer kinderen verwezen moeten worden naar het speciaal onderwijs is altijd een beschikking nodig van de PCL.

Remedial teaching Directe hulp aan groepjes kinderen buiten de eigen stamgroep.

Schoolfonds In het schoolfonds wordt de ouderbijdrage beheerd. Op de jaarlijkse ouderavond wordt verantwoording afgelegd over de besteding van de ouderbijdrage.

Schoolplan Plan waarin het beleid van de school voor de komende vier jaar staat beschreven.

SKSG Stichting Kinderopvang Groningen.

Stamgroep Groep waarin de kinderen zitten. De Swoaistee kent geen leerjaarklassen, maar stamgroepen. Dit zijn groepen waarin tot en met groep vijf twee leerjaren zitten en in de bovenbouwgroepen drie leerjaren.

Stamgroepactiviteiten Activiteiten die plaatsvinden in de stamgroep.

Stamgroepkrant Krant die uitgegeven wordt door de stamgroep.

Standaardtoetsen Onafhankelijke toetsen die elk jaar een aantal keren worden afgenomen.

Tafelgroep Groep waarin de kinderen in de klas zitten. De tafelgroep bestaat uit kinderen van verschillende leerjaren (t/m groep 5 twee leerjaren, bovenbouw uit drie leerjaren).

Vreedzame Vensterwijk Lewenburg Samenwerkingsverband waarin alle organisaties die direct met kinderen te maken hebben zitten om de kinderen van de wijk Lewenburg een breder aanbod te kunnen bieden op allerlei gebied. (muziek, gym, dans, bibliotheek, maar ook sociale vaardigheden e.d.)

Verdiepingsstof Leerstof om kinderen die de stof goed onder de knie hebben meer uitbreiding te geven en inzicht in de materie.

Verkeerseducatie Verkeersonderwijs.

Weekopening Gezamenlijk opening in het Dek.

Weeksluiting Gezamenlijke sluiting van een bepaalde periode of project in Het Ruim en/of Het Dek van de school.

Wereldoriëntatie De geïntegreerde wereldoriënterende vakken als aardrijkskunde, biologie en geschiedenis.

Bijlage Passend Onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht geworden. Kernpunten uit deze nieuwe wet zijn dat:

- reguliere en speciale scholen samenwerken op het gebied van ondersteuning aan leerlingen;
- scholen zorgplicht hebben (de school waar de leerling schriftelijk is aangemeld dient te zorgen voor een passende plek);
- scholen en gemeenten/jeugdhulpverlening samenwerken aan de integrale ondersteuning aan leerlingen vanuit onderwijs en zorg;
- er minder regelgeving vanuit Den Haag komt, maar dat we meer in de eigen regio kunnen regelen.

Voor onze regio gaat het om de schoolbesturen primair en speciaal (basis) onderwijs in alle gemeenten in de provincie Groningen en de gemeente Noordenveld.

Ondersteuning aan leerlingen

Alle scholen hebben met elkaar vastgesteld welke ondersteuning er tenminste op alle scholen en locaties geleverd wordt, de zogenaamde basisondersteuning. Daarnaast hebben alle scholen vastgesteld welke extra ondersteuning zij kunnen bieden aan leerlingen.

De basis- en extra ondersteuning hebben we beschreven in ons ondersteuningsprofiel. U kunt dit profiel bij ons opvragen.

De besturen van de scholen hebben er voor gekozen om de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs naar rato van het aantal leerlingen per schoolbestuur over de scholen te verdelen. Hiermee hebben de besturen en de scholen de gelegenheid om – samen met de ouders en andere partners (gemeenten, zorg) – de basis- en extra ondersteuning verder uit te werken en te versterken.

Zijn wij als school handelingsverlegen, m.a.w. kunnen wij niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van uw kind, dan dienen wij een andere, beter passende plek te zoeken. Dat kan ook het speciaal (basis) onderwijs zijn. Voor een plaatsing in het speciaal (basis) onderwijs¹ moeten wij, in afstemming met u als ouders/verzorgers, een toelaatbaarheidsverklaring aanvragen bij de Commissie van Advies van het samenwerkingsverband. Hierbij is het zo dat wij de toelaatbaarheidsverklaring aanvragen (en niet de ouder zoals in de situatie voor Passend Onderwijs).

Meer informatie over het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring vindt u op de website van het samenwerkingsverband (www.passendonderwijsgroningen.nl, onder de button 'Commissie van Advies'). U kunt uiteraard ook bij ons terecht voor meer informatie.

Informatie voor ouders/verzorgers

Voor u als ouders/verzorgers geldt dat de scholen de belangrijkste informatiebron zijn als het gaat om Passend Onderwijs en extra ondersteuning aan uw kind. Wij hebben dagelijks contact met uw kind en vervullen daarmee in de ogen van het samenwerkingsverband een belangrijke rol in de zorgvuldige en adequate informatievoorziening aan ouders. Voor meer algemene vragen hebben we met een aantal samenwerkingsverbanden een Centraal Informatiepunt Passend Onderwijs ingericht. Hier kunt u terecht met uw vragen over extra ondersteuning aan uw kind of een verwijzing naar het speciaal onderwijs. Dit Centraal Informatiepunt is te bereiken via telefoonnummer: 050 - 520 91 20 en via de mail: info@cigroningen.nl. Daarnaast kunnen ouders ook terecht bij zowel de Coördinator als Procesondersteuner van het Samenwerkingsverband:

Coördinator : Roel Weener – roel@wkonderwijsadvies.nl – 06-12060863
Procesondersteuner : Marjet Westerhoff – marjet.westerhoff@gmail.com – 06-27557709

Website en contactgegevens samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband zorgt ook voor adequate informatievoorziening naar o.a. ouders/verzorgers. Hiertoe is er een eigen website ingericht: www.passendonderwijsgroningen.nl/SWV-PO20-01

Op deze website vinden ouders/verzorgers een apart tabblad met meer informatie over de ontwikkelingen, plannen en activiteiten van het samenwerkingsverband.

Op www.passendonderwijs.nl (de website van het ministerie van OCW) en op de site www.passendonderwijsenouders.nl kunnen ouders/verzorgers meer informatie vinden over de samenwerkingsverbanden en over Passend Onderwijs. Daarnaast is er het Steunpunt Passend Onderwijs, onderdeel van informatiepunt 5010. Hier kunnen ouders terecht met alle vragen over extra ondersteuning binnen het onderwijs. Het Steunpunt Passend Onderwijs is telefonisch bereikbaar via 5010: (0800) 5010 (vaste telefoon, gratis) of (0900) 5010 123 (€ 0,45 per gesprek + kosten mobiel), of via internet: www.5010.nl

Contactgegevens van de Commissie van Advies en het Centraal Informatiepunt Passend Onderwijs:

telefoon: 050 - 520 91 20 (voor CvA én CI)

mail CvA: info@cvagroningen.nl

mail CI: info@cigroningen.nl

Postadres: Postbus 8061, 9702 KB te Groningen

Gegevens Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01

Postadres: Postbus 138, 9640 AC Veendam

Management: Roel Weener en Marjet Westerhoff

Telefoon: 06-12060863 en 06-27557709

E-mail: roel@wkonderwijsadvies.nl en marjet.westerhoff@gmail.com

Website: www.passendonderwijsgroningen.nl

¹ Voor blinde/slechtziende en dove/slechthorende kinderen geldt dat zij zich voor een plek in het speciaal onderwijs dienen te vervoegen bij resp. Visio en Kentalis. Zij hebben een eigen Commissie van Onderzoek die bepaalt of de leerling toelaatbaar is.

Bijlage Gedragsprotocol

Er zijn drie fases binnen het protocol:

1^e fase- stamgroepleider/intern begeleider (IB)

2^e fase- directie

3^e fase- time-out of verwijdering

De ernst van het probleemgedrag bepaalt bij welke fase of stap gestart wordt.

1^e fase: Frequent en/of ernstig probleemgedrag

Er is sprake van ernstige gedragsproblemen, wanneer (1) het gedrag de ontwikkeling van het kind zelf hindert; (2) het gedrag de ontwikkeling en/of veiligheid van andere kinderen hindert; (3) het gedrag de stamgroepleider hindert in de uitvoering van zijn/haar taak. De verantwoordelijkheid van de stamgroepleider wordt gedeeld met anderen. Ouders worden mede-eigenaar gemaakt van het probleem en betrokken in de aanpak.

De stamgroepleider maakt onderscheid tussen kindproblematiek en onderwijsproblemen en analyseert wat de kern is van de problemen. Uit de analyse kan de stamgroepleider bepalen welke maatregelen genomen moeten worden. Heeft het kind een andere benadering of andere taken nodig? Wat zal er gebeuren als de manier van omgaan met dit kind wordt gewijzigd, of als de leerstof op een andere manier aangeboden wordt?

De stamgroepleider kan hiervoor verschillende wegen bewandelen:

- gesprek tussen stamgroepleider-kind-ouder;
- intervisie collega's;
- overleg tussen stamgroepleider en IB'er.

De stamgroepleider stelt een plan van actie (handelingsplan) op en voert dit uit. De concrete maatregelen die in het handelingsplan kunnen komen te staan zijn:

- andere situatie creëren, strategieën aanbieden, helpen de juiste strategie toe te passen, extra instructie bieden of andere organisatie hanteren
- gesprekken
- positief gedrag belonen (beloningssysteem)
- negatief gedrag waar mogelijk negeren en wanneer de veiligheid van anderen in het gedrag komt, dit bestraffen
- inperken vrijheden/strakkere afspraken.

2^e fase: Incident of onwerkbaar gedrag

Het kind moet uit de groep geplaatst worden en tijdelijk in een andere groep verblijven. Dit doet de stamgroepleider wanneer het een ernstig incident is of er is sprake van onwerkbaar gedrag. Wij verstaan onder onwerkbaar gedrag dat een kind:

- al dan niet met aanleiding ongepast fysiek gedrag vertoont jegens anderen. Hierbij gaat het om fysiek gedrag dat opzettelijk gedaan wordt en niet vanuit impulsiviteit gebeurt
- niet meer voor rede vatbaar is en zich hierbij respectloos gedraagt richting de stamgroepleider
- de rust in de groep zodanig verstoort dat het onderwijs er ernstig onder lijdt en waardoor de veiligheid niet meer gewaarborgd kan worden.. Bijvoorbeeld: onvoorspelbare buien, woede/agressie, schreeuwen, weglopen
- structureel weigert mee te doen aan de les/activiteit en iets gaat doen wat de les verstoort en anderen daarin probeert mee te nemen.

Een kind wordt in een andere stamgroep ondergebracht met werk. Het werk dat niet af is of gemist werd, wordt thuis of op school ingehaald. Na afkoeling doet de kind zijn verhaal. De stamgroepleider bespreekt met het kind hoe hij/zij het gedrag ziet. Hiervan wordt een verslagje gemaakt door de stamgroepleider. Ouders worden op de hoogte gesteld van wat er is gebeurd die dag. De duur van de plaatsing uit de groep kan wisselen. Ingezet wordt op een korte verwijdering uit de eigen stamgroep, maar gezien de omstandigheden kan dit ook een dagdeel zijn. Soms kan er ook de keuze gemaakt worden om het kind preventief uit de groep te plaatsen, wanneer er bijv. een invaller is.

Het kind wordt bij de IB'er geplaatst als het al meerdere keren per week in een andere stamgroep heeft gezeten en dit niet het gewenste effect heeft gehad op het gedrag. Als het incident zeer ernstig is (opzettelijk extreem fysiek gedrag), wordt het kind direct bij de directie geplaatst. Als het verblijf en/of het gesprek met de IB'er geen verandering in het gedrag teweeg brengt, komt de directie in beeld.

Overleg tussen directie/IB'er en de stamgroepleider is bepalend of het kind na een afkoelingsperiode dezelfde dag weer naar de klas terug mag/kan.

Ouders worden op de hoogte gesteld van de gebeurtenis en worden uitgenodigd voor een gesprek. Er wordt gepraat over waar we staan met het kind en over de stappen die gezet gaan worden. Deze gesprekken vinden plaats onder leiding van de directeur/IB'er, waarbij de afspraken over de komende periode op papier gezet worden. De gesprekken kennen qua samenstelling de volgende opbouw:

- gesprekken met stamgroepleider, IB'er, ouder(s), (kind)
- gesprekken directie, IB'er, ouder(s)
- besluitvormend gesprek stamgroepleider, IB'er, directie, ouder(s) waarbij er een besluit genomen wordt over langdurige of structurele plaatsing in een andere stamgroep en/of waarbij er een contract wordt opgesteld. Aanvullingen van ouders kunnen erin opgenomen worden. Ouders, IB'er en directeur ondertekenen het contract. Ouders verbinden zich hiermee aan de automatische inwerking treding van het Protocol Time-out en Verwijdering bij een volgende escalatie. Ouders zijn in dit geval per direct oproepbaar.

3^e fase: Time-out of verwijdering

- Time-out: ontzegging van de toegang tot school voor de rest van de dag.

Zodra sprake is van schorsing of verwijdering is afstemming met de leerplichtambtenaar en het schoolbestuur noodzakelijk.

De uitwerking (O2G2-protocol) van de time-out, schorsing of verwijdering is als tekst op te vragen bij directie en IB.